

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 gld. na leto.

Letnik V.

V Ljubljani, aprila 1888.

4. zvezek.

Velikonočna nedelja.

I. Čudeži v trpljenji G. N. J. Kr. — VIII. Odpiranje grobov.

Grobovi so se odpirali. Mat. 27, 52.

V letošnjih postnih premišljevanjih smo se mudili na dveh, v trpljenji Kristusovem preznamenitih gorah, na Oljski gori pa na Golgoti ali Kalvariji. Spremljali smo v duhu svojega Zveličarja od tistega časa, kar je začel v vrtu Getzemani moliti ter krvavi pot potiti — pa dokler je došel na goro mrtvaških glav ter tamkaj na križu med groznimi bolečinami svojo dušo izdihnil za odrešenje človeštva. Posebno pa smo hoteli pred oči postaviti čudeže, ki so se godili med bridkim trpljenjem Jezusovim, in se iz njih učiti imenitnih resnic tako gledé osebe Jezusove kakor tudi gledé nas samih. Z božjo pomočjo smo to storili. Na Oljski gori mudeč se, smo premišljevali 1. angeljevo prikazen ter se iz nje naučili, da je Kristus kot pravi človek šel v svoje trpljenje; 2. zgrudenje rabeljnov na eno samo besedico Jezusovo: „Koga iščete?“ pa nam je koj na to pokazalo, da je Gospod tudi v trpljenji ostal pravi vsemogočni Bog; 3. ozdravljenje Malhovega ušesa nam je razodelo mili značaj Jezusa, kateri je kot Bog-človek tudi v svojem trpljenji enako dobrotljiv ostal. — Prestopivši na Kalvarijo smo občudovali, kako so vse stvari božje smrt svojega stvarnika obžalovale in božanstvu Jezusa Kristusa spričevanje dajale; s strahom smo opazovali, kako 4. je solnce otemnelo in se tema storila skozi tri grozopolne ure; 5. kako se je zagrinjalo tempeljnovo raztrgalo na dvoje od vrha do tal; 6. kako se je zemlja tresla; 7. in kako so skale pokale; slišali smo pa tudi, kako glasno je umrl Zveličar po teh čudovitih znamenjih v natori govoril judovskemu ljudstvu, pa tudi nam kristijanom.

Pa ostane nam za premišljevanje še en čudež, ki se je zgodil koj po smrti Jezusovi in je bil tudi nekaka predpodoba, kar se je imelo na današnje jutro z grobom Jezusovim zgoditi. Če se je dozdaj vsemogočnost Gospodova razodevala le na površji zemeljskem, je pa zdaj prodrla celó v globočino, je odprla temne rakve, je oživila molčeča stanovanja mrtvih in je poklicala v njih speče prebivalce za priče. Ta 8. čudež nam sv. Matevž (27, 52. 53.) pripoveduje z besedami: *In grobi so se odpirali, in veliko teles svetnikov, kateri so spali, se je obudilo. In so šli iz grobov po njegovem vstajenji in so prišli v sv. mesto, in so se mnogim prikazali.* Kako kratko in priprosto evangelist to pové, vendar je veličasten in pomenljiv ves ta dogodek. Tega se bomo prepričali, ako premislimo: a) lastnost, b) pomen tega čudeža. Ob enem se pa to premišljevanje tudi prilega današnjemu prazniku, ko stojimo pri odprtem grobu vstalega Zveličarja, kateremu v čast nadaljujmo.

I. *Resnično, resnično vam povem*, je rekel nekaj Jezus (Jan. 5, 25.), *da pride ura* (in je že zdaj), *ko bodo mrtvi slišali glas Sinu božjega; in kateri bodo slišali, bodo živeli.* Ta napoved se bo še le ob koncu sveta, ob splošnem vstajenji mesa spolnila; a deloma se je koj po smrti Jezusovi dopolnila. Zveličar je z velikim glasom zaklical, preden je dušo izdihnil, in ta glas je prešinil globine grobov, mrtvi so ga slišali in so se obudili v življenje. Tu je toraj Gospod dvojni čudež storil, čudež pri odpiranju grobov in čudež pri obujenji mrtvih.

a) Pri judih so bili grobovi drugačni, kakor pri nas; bili so ali votline, katere je narava sama napravila v skalnatih gričih ali hribih; ali pa rakve, ki so bile v skalah izsekane; vhod vanje je bil vselej z velikim kamnom pokrit in zaprt. Tak je bil grob Jožefa Arimatejca, v katerega je ta pobožni mož truplo Jezusovo položil; bil je v skalo izsekan z dvojno votlino, tako, da se je iz prve skozi nizke duri lahko videlo v drugo, v kateri je bil na tleh daljši kamen, kamor se je truplo položilo, na vhod se je zavalil velikansk kamen. Zato beremo v sv. pismu, kako so se žene pogovarjale, kdo jim bo kamen odvalil od duri groba, da bi mogle vanj iti in notri maziliti truplo Jezusovo; kako sta Peter in Janez hitela k grobu in noter šla ter gledala, kamor je bil Gospod položen, pa sta po vstajenji njegovem le tančice notri našla. Mislimo si naše izkopane rakve s kamenitim ploščnatim pokrivalom na kviško obrnene in v zidovje po-

rinene, pa imamo nekako judovske grobove. Tako so izgledali grobovi, nad katerimi je Gospod ob svoji smrti čudežno moč pokazal. Ta čudež, ki se je nad njimi zgodil, je bil v zvezi s prejšnjimi in se je pripetil ob istem času. Pri splošnjem potresu zemlje, pri silovitem pokanji skal tudi grobovi niso ostali nepoškodovani, skale, v katere so bili vdolbljeni, so popokale, in velike kamnite plošče, ki so vhod zakrivale, so se potresle in odvalile; in tako so bila na enkrat ta strašljiva prebivališča odkrita, te zmir zaprte, tamne votline so se toliko razsvetlile, da so ljudje mogli vanje gledati ter opazovati mrtvaško gnjilobo, smrad in okostje. Kak strah je moral prešiniti žive pri takem pogledu!

Pomislite, kristijani, kako nas nek čuden mraz spreleti, če vidimo odprt grob, rakev ali trugo, katere le po natorno človeška roka odpre! Kolko groznejši je moral biti pogled, ker se je koj po izdihnenji Jezusovem v trenutku, ko so bili vsi elementi v čudnem gibanju, nepričakovano toliko grobov odprlo, in sicer brez človeških rok, le po nevidni roki vseomogočnosti božje, in so se v grobovih ljudem strašne reči pokazale! Pa kar se je še potem zgodilo, je ljudi še lahko z večjim strahom navdalo.

b) Med tem ko so mnogoteri iz radovednosti ali začudenja gledali grobove, ko so poiskali počivališča svojih znancev in sorodnikov, se je začelo čudovito gibanje po grobovih — ljudje, ki so bili že zdavnej umrli, znanci in prijatelji, častitljive osebe, so prišle iz rakev ter hodile okrog. Sv. pismo pravi: *Veliko teles svetnikov*, t. j. pravo-vernih judov. Zares je bilo to obujenje mrtvih med vsemi čudeži, ki jih je Zveličar poprej delal, toliko bolj znamenito, kolikor bolj je bilo pripravno srca s strahom napolniti. — Znamenit čudež je bilo obujenje Lazarja; pa ta današnji ga še presega. Takrat je bil Jezus še živ, sam je šel tje do groba, je molil, glasno zaklical in povedal, kaj se ima zgoditi; tako so bili okolistoječi nekoliko že pripravljeni; vstajenje Lazarja ni bilo več tako nenadno in nepričakovano. Pri tem obujenju mrtvih pa ni bilo tako. Jezus, začetnik čudeža, je bil že mrtev, on jih ni klical, le migljeje vseomogočne volje mrtvega Jezusa ga je doprinesel.

Sicer se iz sv. pisma ne more na tanko sklepati, kdaj da so telesa svetnikov vstala, ali koj pri odpiranju grobov ali še le ob vstajenju Jezusovem. Sv. Matevž govori o prikazanju teh pravičnih stare zaveze še le ob vstajenju Gospodovem; pa naj se je zgodilo prej ali pozneje, še pred ali po Jezusovem vstajenju, vsi ti svetniki so se že vdeležili te milosti zavoljo Jezusovega vstajenja.

c) Naj pa ta dvojni čudež premišljujemo kakor si bodi, nam dosti glasno govori. Kaj pomeni, kaj dokazuje to znamenje? Na križu umrli kaže s tem, da je res tisti, pred čegar imenom naj se priklanajo kolena vseh, ki so v nebesih, na zemlji in pod zemljo. (Fil. 2, 8.) S tem se je pokazal Kralja vseh kraljev, Gospoda vojskinih trum, čegar oblast se ne raztega samo čez solnce in zemljo, temveč tudi čez nevidno kraljestvo mrtvih. S tem čudežem se je pokazal, da je on prvorojeni od mrtvih (1. Kol. 1, 8.), ko ima še po svoji smrti mrtve v oblasti, ko speče zbudi, in da bo, ker druge obuja, toliko gotovejše sebe iz lastne moči k življenju obudil, kakor je že prej napovedal. In slednjič, ker mu je bilo tako lahko mrtve obuditi, je še s tem pokazal, da bi mu bilo še veliko lažje žive usmrtiti, da bi bil toraj lahko svoje sovražnike v trenutku uničil, če bi bil le hotel poslužiti se svoje vsemogočnosti, da se imajo le njegovi potrpežljivosti in dobrotljivosti zahvaliti, ako se to ni zgodilo.

Ako so dozdej nežive stvari, ubogaje Jezusovo voljo, spričevanje dajale njegovemu božanstvu in obsojevale zločinstvo grozних rabeljnov, je bil pa ta zadnji čudež najbolj neovrgljivo spričevalo, ko so celó gnjilobna trupla meso in življenje privzela in potrdila, da je tisti, katerega so rabeljni na križ pribili, začetnik njihovega življenja.

Pa kakor je sploh ta čudež pomenljiv, tako ima tudi gledé nas prelep nauk.

II. Kaj to čudežno odpiranje grobov in obujenje mrtvih za nas pomeni, izvemo od sv. Tomaža Akvinskega, ki pravi: *Da so se grobi odpirali, pomeni, da morajo v grehih mrtvi vstati.* Sv. Brnard pa: *Da se morajo grobovi človeških src odpreti, in svoja mrtva dejanja, t. j. grehe, ven dati in tako k novemu življenju s Kristusom vstati.* V tem čudežu toraj imamo resen opomin k spreobrnenuju in poboljšanju in neko predpodobo zanj. Kakor smo zadnjič v razpokanji skal zgled za pravo kesanje spoznali, ki je začetek pravega spreobrnjenja, tako nas naj današnji čudež pripelje k popolnemu poboljšanju. Beseda „grobovi“ pomeni v sv. pismu večkrat tudi človeška srea; med drugim je Jezus sam imenoval farizeje pobeljene grobove; mrtvi pa se imenujejo tisti, kateri brez milosti božje v grehih živijo. V tem smislu kliče apostelj (Efež. 5, 14.): *Zbudi se, kateri spiš, in vstani od mrtvih, in Kristus te bo razsvetlil.*

a) Vsled čudeža ob smrti Jezusovi so se toraj grobi odprli, so bili razsvetljeni, da so se od znotraj in od zunaj lahko spoznali, so ostali do tretjega dné — do velikonočnega jutra — odprti, in tako niso ničesar skrivali, kar je bilo v njih gnjilobnega in strašnega.

Tako, glejte kristijani! morate storiti tudi vi; če je vaše srce zavoljo grehov potrto in se kesa, mora biti pripravljeno popolnoma se odpreti. Pred vsem morate veliki kamen, ki duri groba zapira, odvaliti, t. j. premagati napačno sramožljivost, ki tolikrat pri velikih grešnikih takrat, ko bi bilo v njih zveličanje, usta vkup tišči, jezik veže in tako grob zaprt drži. Vi morate dovoliti prost pogled v grob vaše notranjosti, morate razsvetliti najskrivnejše kote in odkriti vse brezne, in vse če tudi nagnjusne in strašne reči (grehe) v njih velikosti in podobi pokazati in nič ne prikrivati, nič izgovarjati, nič ne olepševati. Tako morate odkritosrčno odpreti grob svojega srca pred svojim spovednikom v zakramentu sv. pokore.

Ali bi se pač reklo grob odpreti, ako bi le površje odkrili, pa ne dopustili v globočino pogledati? če bi le eno ali drugo stran odgrnili? če bi z zvitimi izgovori svoje grehe pomanjševali, in tako gnjile, ostudne predmete le pobelili in zakrivali? če bi vedoma marsikaj z molkom v kakšnem temnem kotu obdržali? To bi se ne reklo grob odpreti, ampak k večjemu skozi kako špranjo vanj polukati.

b) Ko so bili grobi odprti, so se trupla, ki so v njih počivala, oživila ter so dajala nedvomljiva znamenja življenja od sebe. Sv. pismo samo priča: *Veliko teles svetnikov se je obudilo . . . in so šli iz grobov in so prišli v sveto mesto.* (V. 53.) Ko je kristijan tako v zakramentu sv. pokore duhovno obujen, ko se je od smrtnega spanja pregrehe k življenju milosti božje povrnil, mora tudi dajati zanesljiva znamenja svojega življenja, on se mora iz žalostne, temne ječe pregrehe vzdigniti k Bogu in k nebeškim rečem; staro nesnago in gnjilobo, ki se hoče celó v kosti zariniti, mora odstraniti, t. j. vsa počutna nagnjenja in poželenja mora krotiti in zatajevati. Potem mora ven iti iz groba, bežati od prebivališča grešnikov, zapustiti tiste kraje, beznice, osebe, družbe, veselice, kjer je njegova čednost bila našla prezgodnji grob.

Spokornik mora iti v sveto mesto, ki je ravno cerkev božja na zemlji, mora se kot poživljen in obujen ud s telesom zediniti in ostati v družbi pravih otrok božjih.

c) O obujenih mrtvih pravi slednjič sv. pismo: „da so se v svetem mestu mnogim prikazali“. Kot novoobujeni so se dali spoznati, več niso kazali mrtvaškega smradu in razpada, temuč novo moč in živost. — Pobožni pisavec Vincencij Belovaški spričuje, da med drugimi, ki so bili takrat od mrtvih vstali, sta bila dva sina starega Simeona, ki sta bila duhovna; in da sta se v tempeljnu vsemu ljudstvu prikazala, in z ostrimi besedami jude pokarala, ker so svojega Mesija umorili.

Rekla sta tudi, da je Kristus pravi Sin božji, kar sta iz sv. pisma dokazovala; in veliko njih, ki so to slišali, se je spreobrnilo in verovalo v Jezusa. — Ali so ta telesa svetnikov vstala le memogrodé (za nekaj časa) ali pa za stalno, se ne more za gotovo določiti, ker sv. pismo o tem molči; a večina sv. očetov in učenikov je tega mnenja, da so vsi ti svetniki vstali s častitljivimi telesi, da se niso več nazaj v svoje grobe podali, temuč da so s Kristusom v nebesa šli. Tako so povelečevali Kristusovo vstajenje ter dokazali, da je odrešilna smrt Jezusova res premagala smrt in da je njegovo častito vstajenje zastava našega prihodnjega vstajenja. Vse to se je zgodilo v poveljanje zmagoslovja Kristusovega čez greh, smrt in pekel.

Tako, glejte, pa tudi spokorniki ne smejo misliti, da je že zadosti, ako so zadobili notranje življenje milosti božje, temveč se morajo pred ljudmi tudi kot novovzbujeni pokazati. Morebiti so ti poprej v svojem krogu mrtvaški duh razširjali, marsikaterega z gnjilobo nesramnih dejanj, s smradom strupenega jezika okužili in spridili, — naj se toraj vzdignejo, naj gredó tjekaj in naj se pokažejo tistim zapeljanim; pa ne več v prejšnji grdi podobi, ampak častitljivo spremenjeni; naj se jim ne prikažejo, da bi pohujšanje nadaljevali, temuč da bi popravili, kar so zakrivali s slabim govorjenjem ali dejanjem. Pokazati se morajo ljudem v svojem resničnem spremenjenju in spreobrnjenju, da so res zapustili grob svojih pregreh in vstali k novemu življenju. — Sploh, dragi moji, se morajo grobovi naših sre odpreti, ker je v njih še marsikaj zakopanega: zakopana je marsikatera čednost, katero smo pred spolnovali; zakopana marsikatera pobožna misel, ki nas je sicer prešinjala; marsikatera pobožna vaja, katere smo se sicer vdeleževali; marsikatero dobro delo, katero smo sicer izvrševali; marsikateri dober sklep, ki je že ugasnil, preden je prišel do izvrševanja; marsikatero zasluženje, ki se je zgubilo. To, glejte, so pokopani svetniki, ki morajo v našem srcu zopet vstati; da, novo, čeznatorno, nebeško življenje se mora zopet pri nas začeti, — povsod, doma, v družbah, kakor v cerkvi moramo po svojem spreobrnjenju razširjati duh Kristusov, moramo tako slavo in čast svojega Gospoda Odrešenika pomnoževati, tako, da nam bodo vsem veljale besede aposteljnove (Efež. 2, 5): *Bog nas je . . . zavoljo svoje neizmerne ljubezni, . . . ko smo bili mrtvi zavoljo grchov, oživil s Kristusom vred, (s čegar milostjo smo odrešeni), in nas je obudil, in nam dal sedeti v nebesih s Kristusom Jezusom.*

Da bi se pa to poslednje zgodilo nad vsakim izmed nas, nad vsakim kristijanom, nad vsakim človekom, kar jih obseva zlato solnce po širni zemlji — to in edino to je poglavitna želja naše matere katoliške cerkve; to ona svojim otrokom neprenehoma poklada na srce; vse dogodke in čudeže v življenji in trpljenji Jezusovem tako razklada in obrača, da bi svoje otroke podučila in njihova sreca za enake čednosti in bogoljubna dejanja vnela.

Poslušajmo toraj, dragi kristijani, njen glas, in že danes začnimo novo življenje kakor resnični spokorniki, tako da bomo s tem najboljše dokazali, kako so se čudeži, ki so se v trpljenji in ob smrti Jezusovi godili, tudi v nas in nad nami po duhovno ponavljali.

In če so k temu namenu in sadu letošnja postna premišljanja o čudežih trpljenja Jezusovega kaj pripomogla, potem so dovolj blagoslovljena, potem se smemo vsi skupaj ob tem častitljivem prazniku veseliti, in hvaležno smemo s kraljevim psalmopevcem tudi mi zaklicati: *Pojte Gospodu novo pesem, ker je čuda storil . . . Ukajte Bogu vse dežeje; pojte ter se radujte, in prepevajte . . . pred obličjem svojega Kralja in Gospoda, (Ps. 97.) aleluja! Čast bodi Očetu in Sinu in sv. Duhu; kakor je bilo od začetka, zdaj in vekomaj. Amen.*

Ant. Žlogar.

2. Velikonočno veselje.

Jezusa iščete, Nazareškega, križanega,
vstal je, ga ni tukaj. Mark. 16, 6.

Včeraj smo se še vsi žalostni shajali na tem svetem kraju; danes pa smo se vsi veseli zbrali tu-le v božji hiši. Ujokani smo klečali še včeraj tu le pred božjim grobom, danes pa veseli stojimo pred njim, zakaj častit in veličasten je Jezus od mrtvih vstal. Žalostne pesmi so se razlegale te dni na tem mestu pri grobu Zveličarjevem; vesele pesmi pa se danes glase na čast mogočnemu Zmagovalcu smrti in pekla. Vsi, od kraja, majhni in veliki, se veselimo danes Jezusovega častitega vstajenja in hvalo prepevamo svojemu Zveličarju.

Kakor pa je Jezus ležal tri dni v skalnatem grobu, ležali smo tudi mi v grobu pregrehe, in morda ne le samo tri dni, ampak veliko veliko časa. In kakor je Jezus danes častito iz groba vstal, smo tudi mi vstajali o svetem velikonočnem času iz groba pregrehe po zakramentu sv. pokore in sv. obhajila. In kakor se mi danes veselimo vstajenja Jezusovega, se veseli tudi Jezus našega duhovnega vstajenja ter pravega spokorjenja.

Ravno to vzajemno veselje pa bo predmet mojega govorjenja na današnje veselo velikonočno nedeljo. Toraj rečem: 1. Jezus je od mrtvih vstal, — tega naj se kristijan veseli; 2. Kristijan je v dušnem oziru od mrtvih vstal, — tega se Jezus veseli.

In zdaj, o ljubi Jezus, premagovalec smrti in pekla! nam dodeli k današnjemu premišljevanju svoj sveti blagoslov!

1. Kadar se iz vojske vračuje vojvoda, ki se je junaško bojeval ne le za lastno, ampak tudi za naše premoženje in naše življenje, mu ljudje vsi veseli naproti hité in mu na ves glas hvalo ženó, in dan njegove povrnitve iz srečno skončane vojske je dan veselja za vse poštene prebivalce dotične dežele. Še vse večje pa je naše veselje o takih priložnostih, če nam je vojskovodja, kateri je svoje lastno življenje za nas na vojski postavil v nevarnost, še v kaki posebni, tesneji zavezi, če je naš prijatelj, naš brat, ali celo naš lastni oče! O takih primerljivejših nam je res srce pretesno, da bi sprejelo vse veselje, in skoro ne vemo, kako bi zmagovalcu svoje spoštovanje vredno in spodobno na znanje dajali!

O koliko veselje, kako sladko in zares nebeško veselje mora pač danes prevzeti naše srce, ko vidimo tukaj na altarju slavnega vojvoda, junaškega premagovalca vseh sovražnikov naše neumrjoče duše, vseh sovražnikov veselih nebes, naše prihodne lastnine!

In naše veselje mora zares do vrha prikipeti, ako premislimo, da ta srčni premagovalec smrti in pekla je prvi in največji prijatelj naše duše, je naš brat po Mariji, usmiljeni materi vseh ljudi; je celo naš oče, in sicer več kot pozemeljski oče, ker nam ni dal le samo časnega življenja, temveč nas je tudi k duhovnemu življenju obudil s svojo milostjo in s svojimi zveličanskimi nauki, in je celo samega sebe izročil svojim sovražnikom, da bi nas rešil iz rok naših sovražnikov; in je samega sebe dal v smrt, da bi nam zadobil življenje!

Kdo je tisti, vprašuje prerok Izaija, kateri pride iz Edoma, z rudeče omočenimi oblačili iz Bozre? Tisti lepi v svoji suknji, ki hodi s svojo veliko močjo? In na to vprašanje nam odgovori Jezus z altarja s svojim zmagovalnim banderom v rokah: *Jaz sem, ki govorim pravico, in se potegujem za rešenje!* (Iz. 63, 1.) Da, ljubi Jezus! mi spoznamo, da si naš Odrešenik in naš Zveličar ter veličastni premagovalec smrti in pekla! Ravno zato se pa tudi danes prav iz sreca veselimo tvoje veličastne zmage, veselimo tvojega častitljivega vstajenja od mrtvih!

Če smo pa Jezusovega vstajenja ter Jezusove slavne zmage zares iz srca veseli, si moramo to svoje veselje tudi v prid obrniti, ter si iz Jezusove častitljive zmage posneti lepih naukov.

Jezus Kristus, božji Sin, nas je tako neizrečeno ljubil, da je celo svoje življenje in svojo kri daroval za nas, in po pravici pové o njem sv. Janez: *Ko je svoje ljubil, jih je ljubil do konca.* (Jan. 13, 1.) Če je pa Jezus nas ljubil z neskončno ljubeznijo, moramo tudi mi njega ljubiti na vso moč; in če je on svojo kri in svoje življenje daroval za nas, moramo tudi mi pripravljeni biti, zanj darovati vse, kar imamo, in dati zanj celo lastno življenje, ko bi na to prišlo in to treba bilo! — Kristus, božji Sin, je moral, kakor je sam rekel dvema učencema v Emavs gredočima, *trpeti, in tako iti v svojo čast.* (Luk. 24.) Ravno zato se pa tudi mi, ljubi moji! ne smemo pritožiti, marveč se moramo še celo veseliti, kadar nam božja previdnost kak križ na rame naloži. *Hlapec ni več, kot njegov gospod,* in če je Jezus, dobri pastir, z ljubeznijo, s potrpežljivostjo in celo z veseljem nosil svoj križ; zakaj pa bi ovčica ne nosila svojega križa z ljubeznijo, potrpežljivostjo in z veseljem za svojim dobrim pastirjem?! — Naposled, ko je Kristus, božji Sin, skončal svoj boj, dognal svoje trpljenje, premagal smrt in satana, je vse lepši in častitljiviši, kakor pa je poprej bil, vstal k novemu življenju, je živel, in ni več umrl; je šel v nebesa k svojemu Očetu, se vsedel na njegovo desnico in vživa zdaj tam gori veselje brez trpljenja, veselje brez konca in kraja. Ravno zato naj pa tudi meni bo pomoč v skušnjavah, hladilo v trpljenju, tolažba v nesreči, podpora v nadlogah. Ta misel: „Če se zdaj tukaj na zemlji z Jezusom iz ljubezni do Boga vojskujem, trpim in premagam; bom nekdan kot Jezus vstal k novemu življenju, k življenju, po katerem ne bo več smrti; bom vstal lepši in častitljiviši, kakor pa sem bil tukaj na zemlji; bom vstal, in šel k svojemu Jezusu v veselje, katerega mi na vse večne čase nobeden več vzel ne bo“, — ta misel naj podpira nas vse v trpljenju, kakor je podpirala že njega dni pravičnega Joba, ki je rekel: *Vem, da Zveličar moj živi, in da bom poslednji dan od mrtvih vstal, in da bom v svojem telesu videl Boga svojega Zveličarja!*

II. Premišljevali smo zdaj veselje kristijanovo nad vstajenjem Jezusovim; zdaj pa premislimo tudi še: veselje Jezusovo nad duhovnim vstajenjem kristijanovim.

Kdo nam je pač v stanu povedati natanjko, ali je kristijan bolj vesel Jezusovega telesnega vstajenja, ali pa Jezus kristijanovega duhovnega vstajenja? Toliko pa že moremo posneti iz vsega Jezusovega

življenja in trpljenja in iz njegovega ljubeznipolnega srca, da je neizrečeno veliko Jezusovo veselje nad kristijanovim duhovnim vstajanjem!

Dokler je Jezus živel na zemlji, ni nobene reči želel tako močno, in si za nobeno reč ni prizadeval tako goreče, kakor za to, da bi pomagal človeškemu rodu iz nesreče, v katero ga je greh potisnil, ali kakor sam pravi, da bi *iskal, kar je bilo zgubljenega, ozdravil, kar je bilo betežnega*, da bi sovražnike božje prestvaril v božje prijatelje, ali da povem z njegovo besedo: *iz kamenja naredil Abrahamove otroke*, ter iz grešnikov spokornike, iz spokornikov pravične, iz pravičnih svetnike, iz svetnikov še večje svetnike. To je bila Jezusova pristrčna želja, to Jezusovo goreče prizadevanje na zemlji! Ravno zato je pa tudi hotel vsem vse biti, da bi vse zveličal, ter s svojim naukom in zgledom, s svojim življenjem in zaslužanjem pripeljal vse tje, kjer je en hlev in en pastir. *Nočem smrti grešnikove*, govori po preroku Ezehielu (33, 11.), *ampak da se spokori, in živi*. Nadalje pravi: *Nisem namreč prišel klicat pravičnih, ampak grešnike*. (Mat. 9, 13.) *Povem vam, da tako bo v nebesih večje veselje . . .* (Luk. 15, 7.)

Toliko tolažbepolnega, toliko oveseljilnega že za grešnike in grešnikom v tolažbo govori Jezus, prijatelj naših duš; kaj pa nam pové o pravičnih, o svojih izvoljenih? *Jaz sem dobri pastir*, pravi, *in poznam svoje, in moji poznajo mene. Jaz sem prišel, da imajo življenje, in ga imajo obilniše*. (Jan. 10, 14. 10.)

In zdaj, ljubi moj kristijan! iz tega malega, kar sem ti povedal, sam skleni, koliko veselje da ima Jezus nad teboj o tem svetem velikonočnem času, ako vidi, da si ti, ki si pravičen, o tem svetem milostipolnem času od pravičnega življenja vstal po prejemanju svetih zakramentov še k boljšemu, še k svetejšemu življenju, in da zdaj tem urniše naprej hitiš po poti čednosti in svetosti! — Koliko veselje za Jezusa, ako vidi, da si ti, o grešnik! ki si dosihdob ležal v grobu pregrehe, po spovednikovi odvezi bil rešen in otet od vezi in povojev pregrehe, in si vstal zdaj k novemu življenju; in si, da s sv. Pavlom povem, *slekel starega Adama*, ter ga v grobu popustil, in *oblekel čisto novega človeka*, kateri je stvarjen po božji podobi v pravičnosti in svetosti; je podoben Jezusu, od mrtvih vstalemu; kateri spet živi, kakor Jezus živi; in več ne umrje, kakor Jezus nič več ne umrje. — Gotovo si ne moremo za Jezusa, kateri nobene reči ni želel tako pristrčno, kot naše zveličanje, misliti večjega veselja, kakor je tisto, ki ga ima nad grešnikom, ki je vstal k novemu ter spokornemu življenju in ga ima nad pravičnim, ki je vstal k popolnišemu

in svetejšemu življenju, ki ga ima sploh nad našim duhovnim vstajenjem! Zdi se mi, kakor bi slišal Jezusa pripovedovati izvoljenim nebeškim prebivalcem rekoč: „Veselite se z menoj! danes sem našel svojo zgubljeno ovco, sem jo opral v solzah prave pokore, jo poživil z najslajšo pašo sv. rešnjega Telesa. In zdaj bo spet vsa zame živela, po poti pravičnosti srčno dalje hodila, od čednosti do čednosti hitela, dokler ne pride tu sem gori v našo izvoljeno družbo! In vsi angelji in svetniki z enim glasom Jezusu zapoje hvalo, in se veselé veselja Jezusovega.

O grešnik in grešnica! ki še tudi o tem svetem času nista vstala iz groba pregrehe, kako vendar moreta biti tako trdega srca, ter slišati, koliko veselje da ima Jezus v sredi svojih angeljev in svetnikov v nebesih, in vendar le še dalje ležati v svojih pregrehah?! Oh, poslušajta saj danes, ta sveti dan, ljubeznivi glas Jezusov, kakor ga je slušal Lazar v grobu ležeč, in vstanita k novemu, pravičnemu življenju! Vstanita k novemu boljšemu življenju, da tudi vidva naredita Jezusu velikonočno veselje! Saj je vendar Jezus, ki je tolikanj storil za vaju, vreden, da mu privoščita in storita to veselje! Ubogajta toraj sv. Pavla, ki vaju kliče v imenu Jezusovem: *Zbudi se, ki spiš, (in vstani od mrtvih), in Kristus te bo razsvetlil.*

Ljubi moji poslušalci! mi se danes veselimo Kristusovega telesnega vstajenja; Kristus pa se veseli našega duhovnega vstajenja! Kdorkoli toraj Kristusu takega veselja ni še naredil, naj mu ga saj zdaj stori, ter naj se resnično spokori in naj odsihdob po poti čednosti dalje hiti. Kdor pa je s svojim duhovnim vstajenjem Jezusa že razveselil, naj se skrbno varuje, da nazaj ne pade v duhovno smrt, ter v grob pregrehe, da velikonočnega ter najslajšega veselja ne podere ljubemu Jezusu. *Kdor stoji, naj gleda, da ne pade.* Le lahko bi na to za zmerom obležal v grobu pregrehe, in se zbudil še le v peklenskem breznu, neznanem ognju! — Naša časna in večna velikanoč, naš velikonočni praznik tu in tam naj bo, da s Kristusom vstanemo, s Kristusom živimo in več ne umrjemo, in enkrat tam gori pri Kristusu imamo večno življenje! Amen.

† Jan. Škofic.

Velikonočni ponedeljek.

I. Jezusov in kristijanov grob.

Njega bodo narodi molili in njegov
grob bo častitljiv. Iz. 11, 10.

Najbolj pristrčni prazniki v letu so prazniki velikonočni in božični. Kakor so si tudi različni ti veličastni prazniki, so si vendar v nekaterih ozirih zelo podobni med seboj. — O božiči nam sv. cerkev veselo pripoveduje, kako je Marija prečista Devica božje Dete v ple-nice povila in v jaslje položila; o veliki noči pa pové, kako sta po-božna in imenitna moža Jožef Arimatejec in Nikodem Jezusovo truplo s križa snela, v tančico zavila in v nov v skalo vsekan grob položila. O božiči je prišel angelj iz nebes in je preplašenim pastircem zaklical: *Nikar se ne bojte . . .* o veliki noči je tudi prišel angelj iz nebes in je žalostnim ženam rekel: *Nikar se ne bojte, Jezusa iščete Naza-reškega Križanega, vstal je, ga ni tukaj! Glejte kraj, kamor so ga bili položili!* O božiči prihiteli so pobožni pastirci molit, in Kralji so ga bogato obdarovali; o veliki noči prišle so k grobu pobožne žene, ki so bile dražih dišav nakupile; prišli so tudi aposteljni.

Sploh pa je ena beseda, ki nam tako lepo na kratko razodene vse vesele skrivnosti božičnega časa — beseda „jaslice“. Ta beseda nam pové, kako zelo je Bog svet ljubil, ker je svojega edinorojenega Sina poslal na svet; ta beseda nam pa tudi pové, kako zelo je Jezus Kristus svet ljubil, ker je zapustil iz ljubezni do nas nebeško veličastvo in se tako zelo ponižal. — Pa tudi za velikonoč imamo besedo, ki nam tudi enako ob kratkem pové vse veličastne skrivnosti velikonočnih praznikov. Ta beseda — kratka pa toliko pomenljiva beseda — je grob. Zato tolikrat ponavlja sv. cerkev v molitvah in pesmih to besedo. Ves teden bomo molili dan na dan pri sv. maši tisto prelepo latinsko pesem, v kateri se vpraša Marija Magdalena: „Kaj si videla, Marija, na poti?“ — In Marija odgovori: „Grob vstalega!“ In kolikokrat se je po vesoljnem svetu v lepih velikonočnih pesmih včeraj in predvčerajšnjim veselo ponavljala ta beseda — grob!

Upam, dragi poslušalci! da se bo tudi vam primerno zdelo, ako se danes še nekoliko pomudimo pri tej pomenljivi besedi in vam še enkrat v misel vzamem Jezusov grob in ga primerjam grobu katoliškega kristijana. In da se bodo misli lože vrstile in vjemale, tako-le razdelim: 1. Jezusov grob je kraj počitka in 2. miru, je 3. svet in 4. častitljiv prostor.

I. Jezusov grob je bil kraj počitka. Počivati ima le tisti pravico, ki je delal, ki se je utrudil z delom. Kdo pa je kedaj bolj zaslužil počitka, kakor naš Gospod Jezus Kristus? Vse njegovo življenje je bilo trud in trpljenje. Še malo nezmožno dete je bil, in že je moral bežati v daljni Egipt ter vse težave pregnanstva prenašati. Trudapolna so bila njegova poznejša leta, ko je v hišici Nazareški do tridesetega leta trdo delal — v potu svojega obraza si kruh služil. Kaj pa še le zadnja tri leta, ko je pričel očitno učenje! Vso svojo domačo deželo je obhodil po suhem in po mokrem; vse kraje po hribih in dolinah je obiskal, da bi najskrajnejši Izraelec imel priliko videti njegovo premilo obličje in poslušati njegov božji nauk. Zadnji-krat šel je po grozoviti poti, ki jo imenujemo „križev pot“. — Zdaj počivajo v tihem grobu noge, ki so toliko potov prehodile iz ljubezni do bližnjega! — — Koliko truda si je prizadjal z učenjem! Kjer se je kaj ljudi zbralo, začel je učiti, bodisi v hiši ali na prostem, na suhem ali na vodi, še pri kosilu je učil, če je bil kam povabljen, celo po noči je podučeval Nikodema, ki si ni upal po dnevu k njemu priti, in opoldne mesto počitka grešno Samarijanko. Kolikokrat je posebej učencem razlagal, ker so bili tako počasnega uma, kolikokrat se je moral opravičevati in zagovarjati proti zlobnim farizejcem, kolikokrat z močnim glasom učiti množice, ki so trumoma ga obdajale, še na križu umirajoč govori prelepe besede. Zdaj pa so umolknila njegova sveta usta — v tihem grobu počivajo! — In kdo bi bil vstanu popisati vsa druga njegova dela? Sv. evangelij nam (kar ob kratkem) pové: okrog je hodil in povsod je dobrote delil, in sv. evangelist Janez še pristavi, da bi na ves svet ne šle bukve, če bi kdo hotel v njih popisati vse, kar je Jezus storil. Zdaj pa v tihem grobu počivajo tiste roke, ki so toliko delale, tolikrat blagoslavljale, lačne nasitovale, bolnike ozdravljale, celo mrliče obujale. In tisto premilo Sree, ki je ljudi tolikanj ljubilo, ki je do zadnje kapljice svojo božjo kri prelilo — zdaj počiva v tihem grobu!

Predragi! Tudi nam se bode kmalu kmalu življenja dan nagnil, v kratkem se bomo tudi mi vlegli k počitku, vsaki izmed nas bo imel svoj grob. Velika tolažba je grob za pridne, delavne kristijane, trpko očitanje pa za lene in vnevarne. Bodite utolaženi, ubogi posli, ki ste morali že v zgodnji mladosti zapustiti stariše in svoje, da v tuji hiši po volji tujih ljudi morate trdo delati, nič ne marajte — kmali pridite tudi vi v lastno svojo hišico, tam v grobu si boste odpočili; delajte zdaj pridno in zvesto! — Bodite utolaženi vi delavci, ki v potu svojega obraza, pa pošteno kruh služite sebi in svojim, —

v kratkem času boste dodelali — kmali vam bode zazvonilo delapust in potlej boste počivali. Bodite utolaženi, vi skrbni stariši in učeniki, ki si toliko daste opraviti z lahkomišljenimi otroci, nikar se ne naveličajte, kmali boste tudi vi dokončali — potlej boste sami v svoji mali hišici — v grobu si boste odpočili! Sploh vsi, ki se trudite za Boga in za bližnjega, ki ste kakor Kristus pravi, pravice lačni in žejni — bodite utolaženi, kmali bo vam bila ura počitka!

Poslušajte pa tudi vsi leni, kaj vas grob uči! Tudi vam bodo sicer vaši znanci rekli in voščili: „Sladko počivaj!“ Toda vedite, da sladke počitek je le za pridne, ki so delali, ki so se trudili. Ali mar menite, vi leni otroci, ki se tolikanj vsakega truda bojite, ki najlepši čas, spomlad svojega življenja, zapravljate, da boste kedaj vredni počitka v tistem grobu? In vi mladi ljudje, ki v najlepših letih lenobno postopate, se dela tako zelo bojite, svoje dolžnosti bodi si v službi ali v domači hiši tako slabo spolnujete, ali mar menite, da boste vredni sladkega počitka v tistem grobu? In vnemarni stariši, ki ste težke dolžnosti si naložili, ko ste v zakon stopili, spolnovati jih pa nočete, ali mar menite, da boste zaslužili v grobu sladko počivati? In sploh vsi, ki se katoliški kristijani imenujete, pa ste za dela svoje vere, za službo božjo tako leni, ali mar mislite počivati, ko se nič trudili niste? Grob Kristusov toraj nam dá najprej prelepi nauk, da zdaj v življenji je čas dela in truda, počitek pride potlej: ne na zemlji, ampak pod zemljo — v grobu — je počitek! Delajmo toraj, dokler je dan, počivali bomo v temnem grobu!

II. Grob Kristusov je bil kraj miru. Že po zunanjem se je to razodevalo. Grob je bil na vrtu; vrt je navadno ograjen, varen, samotni in miren kraj. Poleg tega je bil pred grob zavaljen tudi velik kamen, in zapečaten; tudi stražniki so bili postavljeni. Bila je ravno sobota; vse je bilo tiho v Jeruzalemu — mirno je Gospod spal v grobu! O saj ga pa poprej v življenji ni imel miru. Od prvega trenutka svojega življenja do zadnjega zdihljeja je bil vedno preganjan. Komaj je začel živeti, že ga Herod preganja; a tudi Herodovih naslednikov se je bilo bati, kakor evangelij naravnost pové. — Zlasti je pa ni imel mirne ure, ko je učiti začel. Povsod so ga pismouki in farizeji spremljali iz najzlobnišega namena; na vsako stopinjo njegovo so gledali; na vsako besedo pazili; hudobne namene mu podtikali, ljudstvo zoper njega šuntali, celo učence hujskali; po nedolžnem so ga tožili, krivično v smrt obsodili!

Toda zdaj je vse prestano. Potihnil je hrup hinavskih farizejev, polegel se je šum zapeljane druhali, sovražniki mirujejo, meneč, da

so dosegli svoj zlobni namen; rane več ne sklijo, srce ne čuti več žalosti in zapuščenja: v svetem miru spava v tihem grobu!

Zopet to je tolažba za pravične, strah pa za trdovratne grešnike.

Pravični se groba lahko že naprej veseli; pesem mu ga ime-
nuje „jamico tiho, kotiček miru“. — V življenji tudi pravični nima
pravega miru; huda vojska se mu sto- in stokrat napoveduje. Slabo
nagnenje, zle strasti ga v hudo vlečejo; in ko misli, da jih je že
premagal, se zopet še glasneje oglasijo. Pa bodite potolažene, ve
dobre duše, ki se zvesto vojskujete: tam v grobu bo mir — „strasti
ne buči vihar“, pravi pesem. Nobene nevarnosti ne bo več, da bi
mogli Jezusa žaliti. Le hrabro se premagujte — kmalu prejmete
plačilo zmage — stalni mir! Koliko mora človek trpeti tudi zaradi
bližnjega. Na svetu je ni hiše, kjer bi bilo za vse prav; v nekaterih
hišah pa je še celo tako narobe, da je vedni prepir. Potolažite se,
kateri ste po nedolžnem napadani in preganjani, kmalu pridete v
hišo, kjer je neskaljeni mir: „bratoljubje vlada v jami!“ Zdaj
so utihnili zlobni jeziki; človeška sodba je prenehala, božja je ob-
veljala. — Tudi napadi hudobnega duha so prenehali za kristijana,
ki je v milosti božji umrl: grob je tista trdnjava, ki je varna pred
satanom.

Toda le za pravične, za zveličane ima grob to tolažbo, za greš-
nike ne. Za grešnike, ki so v smrtnem grehu umrli, veljajo tudi v
večnosti besede sv. pisma: *grešnik nima miru!* — Počitek v grobu
se večkrat primerja spanju. Mirno more pa le tisti spati, ki ga nič
ne moti, nič ne drami. O, grešnika, čegar duša je v peklu, pa moti
in drami mnogo stvari; vest ga vznemirja, vedno mu očitaje, da si
je pogubljenja sam kriv; krivično blago, ki si ga je bil s tatvino,
goljufijo, odrtijo nakopičil, kliče za njim v večnost; nedolžni, ki
jih je bil pohujšal in zapeljal, mu grozijo... O, da bi mogla po-
gubljena duša še enkrat telo iz groba vzdigniti, — še enkrat nazaj
priti: kako bi hitela krivico in pohujšanje popravljati, zamujeno nado-
meščevati! A prepozno je, — ljubi mir je zginil za vselej.

O preljubi, da bode tisti prostorček, ki se bode v kratkem na š
grob imenoval, zares kraj miru, skrbimo zdaj za čisto, mirno vest,
popravimo o pravem času, če nam je še kaj treba popravljati!

III. Kristusov grob je bil svet kraj. Že po zunanjem bil je
silno snažen. Čisto nov, še noben mrlič ni bil poprej v njem; v
kamen je bil vsekan, — ne prst ali ilovea marveč čisti kamen je bil
dovelj spodoben prostor za Najnedolžnišega, na vrtu med nedolžnim
cvetličjem je bil primeren kraj. Vsa nebeška svetost Jezusovega groba

pa seveda prihaja od Jezusa, ki je v njem počival. Ko je namreč Kristus umrl in se je njegova duša ločila, ni se ločila tudi božja natora, marveč tudi njegovo mrtvo telo je ostalo božje telo; četudi njegovo presv. Sree ni več bilo, vendar ostalo je božje Sree. — Zares Jezusov grob je bil svet kraj, pa kaj pravim svet kraj, ne, več moram reči: Jezusov grob je bil božji grob, kakor ga po pravici tudi vselej imenujemo.

Kakšni pa bodo naši grobi, preljubi? Ne govorim tu o zunanjem, ampak o notranji vrednosti našega groba! Vsi grobi se lahko razdelijo v tri vrste: grobi nedolžnih, grobi spokornikov, pa grobi trdovratnih grešnikov. — Oglejmo si najpoprej grob nedolžnega. Kadar otrok umrje, ki se še ni pameti zavedel, se cerkev veseli njegove smrti: v beli obleki ga spremlja k grobu, ne moli zanj žalostnih molitev, ampak veselje razodeva vse, kar govori in stori takrat, ko devlje malo dete v mali grobek. Ali ni res svet tak grobek, posteljica nedolžnega angelja? — Kako svet je tudi tak grob, v katerega so zakopali priletnega človeka, sicer pa tacega, ki še ni nobenega smrtnega greha storil — njegova mrtvaška obleka je ob enem tudi bela obleka krstne nedolžnosti. O, tak grob je svet kraj, svet prostor — le nosite cvetlice nanj, le venčajte ga — zasluži čast, ki mu jo skazujete! — Pa tudi spokornikov grob je svet kraj. Res, da nekaj časa je bilo njegovo telo posoda greha, gnjusoba v božjih očeh; pa o pravem času se je predramil; v zakramentu sv. pokore je opral vse madeže svoje duše in po vrednem sv. obhajilu je bilo tudi njegovo telo posvečeno, s telesom in krvjo Boga samega nahranjeno. Njegovo dušo so veselo angelji nesli v nebeški raj; a tudi njegovo truplo so radostno k grobu spremili.

S tem, da sem vam v kratkih potezah popisal grob nedolžnih in spokornih, sem vam pa že tudi ob enem pokazal strašno podobo grešnikovega groba. Grešnikov grob ni svet kraj, marveč kraj gnusobe; kdor je do zadnjega ljubil živalsko življenje, tudi po nespokorni smrti ne zasluži svetega groba. In res sv. cerkev nekaterim naravnost odreka cerkveni pogreb na blagoslovljenem pokopališči.

O skrbimo, da bode vsled pobožnega življenja naš grob tako svet, kakor prostor, v katerem so shranjene svetinje svetniške!

IV. Jezusov grob je bil častitljiv, veličasten kraj. Pa zakaj? Ker ni videl trohnobe. Jezus je mirno počival v njem, toda le tri dni, tretji dan je iz lastne moči samega sebe k življenju obudil, kakor je pred druge obujal. In prostor, kjer se je ta največji čudež zgodil, je gotovo častitljiv kraj! Svet zares je v Betlehemu

kraj Jezusovega rojstva ali poleg Jeruzalema prostor Jezusove smrti na križu, — vendar tu vidimo le spomin Jezusovega neskončnega ponižanja — pri grobu pa vidimo tudi spomin njegovega veličastva; svet zares je vsak prostorček, koder je Jezus hodil, toda po vseh drugih krajih vidimo le kraje Jezusovega vojskovanja, pri grobu (in na kraju vnebohoda) pa vidimo znamenje njegove veličastne zmage. Častitljiv prostor toraj je Jezusov grob.

Tega nas prepriča tudi zgodovina. Angelj iz nebes mu je čast skazal. Zapečatile so ga sicer grešne roke, a odprle so ga svete angeljske roke. In prostor, ki ga je sam angelj iz nebes tako počastil, so s solznimi očmi pozneje častili in poljubovali milijoni pobožnih romarjev od Marije Matere božje, aposteljnov in pobožnih žen Jeruzalemskih doli do onih pobožnih romarjev, ki so šli letos počastit božji grob. Že cesar Konstantin in njegova sveta mati Helena sta dala zidati prelepo cerkev nad grobom, ki je bila v teku časa raznovrstno olepšana. Sicer je ta veličastni prostor pod turško oblastjo; a ravno zavoljo tega se nam mora še častitljivi zdeti, ker se ga celo Turki, največi sovražniki krščanskega imena, ki so brezštevila najlepših krščanskih spominov onečastili in uničili, niso upali oskruniti, ter si sultan sam — turški cesar — v čast šteje, da se smé imenovati varuha sv. božjega groba. Že nad 400 let varujejo ta častitljivi prostor menihi iz reda sv. Frančiška, vsaki dan se skoro vse dopoldne sv. maše opravljajo in svete molitve in pesmi se vrstijo. 40 prekrasnih svetilnic ga razsvetljava. Zares častitljiv prostor!

Ozrimo se pa še enkrat na oni prostor, ki se bo enkrat naš grob imenoval. Ali bo mar tudi ta prostor častitljiv, veličasten! Da, tudi naš grob bo častitljiv, če bomo v milosti božji se ločili s sveta. Kajti ta vsemogočni Kristus, ki je sam iz groba častit vstal, bode tudi nas obudil. *Prišla bo ura*, je rekel Kristus sam, — *ko bodo vsi, ki so v grobeh, slišali glas Sinu božjega. In bodo prišli, kateri so dobro delali, v vstajenje življenja!*

Da, prišla bo ura, ko bodo v grobčeku svojem zaslišali glas Sinu božjega vsi nedolžni otročiči, njih angeljske dušice se bodo povrnile iz nebes in se združile z angeljskim telesom in bodo veselo vstali: ali mar ni častitljiv tak kraj?!

Prišla bo ura, ko bodo v grobu zaslišali glas Sinu božjega vsi oni nedolžni in nedolžne, ki so v samostanih ali med svetom z obljubami ali brez obljub do groba ohranili brezmadežno nedolžnost in njih čista duša iz nebes se bo sklenila z deviškimi truplom, radostno bodo vstali. Ali mar ni častitljiv tak kraj?!

Prišla bode ura, ko bodo zaslišali v grobu glas Sinu božjega vsi spokorniki in njih srečne duše se bodo povrnilo iz nebes in se sklenile s telesom, ki so ga nekdanj tolikanj pokorili, in veseli pojdejo iz groba. Ali mar ni veličasten in častljiv tak kraj?!

Prišla bo ura, ko bodo pa tudi nečistniki, goljufi, tatovi, morileci, vsi nespokorni grešniki v grobeh slišali glas Sinu božjega ter tudi njih črne duše pridejo iz pekla, da se sklenejo s svojimi ostudnimi telesi, ki bodo hudobnemu duhu podobna; zopet bodo živeli, zopet govorili, a njih govorjenje bo nečloveško vpitje: „Hribi padite na nas, gore pokrite nas!“

O skrbimo za časa, da bode tisti hribček, ki se mu bo reklo naš grob, častljiv in veličasten kraj!

Vidite, kako podučljivo je, premišljevat Jezusov grob in primerjati ga z lastnim svojim grobom. Potrudimo se, da bo naš grob tudi častljiv, svet kraj, kraj miru in počitka. To se bo pa zgodilo le, če umrjemo v nedolžnosti ali vsaj v spokornosti. Kdor je še v nedolžnosti ter mu vest še ne očita nobenega smrtnega greha, o naj na vso moč varuje ta neprecenljivi zaklad svoj; če pa komu to ni več mogoče, naj pa s pravo pokoro zbríše svoje zmote in zvesto naj odslej Bogu služi. Le tako smemo pričakovati, če bo naš grob — grob nedolžnega ali pa spokornika, bo svet in veličasten prostor, kjer bomo mirno spali in sladko počivali, na sodnji dan pa na glas angeljske trobente veseli vstali — z dušo in telesom radostno se z Jezusom v večno veselje preselili. Amen.

2. Jezus je mnogim — tujec.

Luk. 24, 18.

Vvod. V podobi tujca se Jezus prikaže učencema v Emavz gredočima, da ga ne spoznata. Še le ob koncu potovanja ga spoznata. O koliko ljudem — popotnikom na zemlji — se enako godi: Jezusa ne poznajo, ga nočejo poznati. Vse življenje jim je takorekoč tujec; še le ob koncu ga bodo spoznali ter se prestrašili, ko bode stopil pred nje kot vsevedni, neskončno pravični Sodnik... O pač žalostna resnica, da je Jezus premnogim tujec na potu tega življenja ter se še vedno spolnuje preroška beseda: *Ptuj sem postal svojim bratom, neznan otrokom svoje matere.* (Ps. 96, 9.)... 1. Katerim je Jezus tujec? 2. Kaj storimo, da nam ne bo tujec?

Izpeljava. I. Sv. Janez Krstnik je v puščavi judom zaklical: „Med vami je Kristus, in vi ga ne poznate!“ Tako bi tudi moral zdaj premnogim kristijanom zaklicati: „Med vami je Jezus, in vendar je mnogim tako nepoznan — tuj!“

1. Tuj je grešnikom. a) V vsem svojem vedenju kaže grešnik, da ga ne pozna: noče vedeti, da nam je Jezus največji dobrotnik, da vse dobrote, ki nam jih sv. cerkev ponuja, so od Jezusa — nehvaležno se od njega obrača in za posvetnim veseljem hiti; noče vedeti, kaj mu Jezus obeta, če njemu služi, kaj pa žuga, če ga žali — večno kraljestvo ima na ponudbo, pa raje stegne svojo roko po majhnem dobičku, ki si ga krivično prilasti, Jezusa popusti, — večno pogubljenje v peklu mu žuga, pa slabotnih ljudi se boji, a njega ne, ki *lahko dušo in telo pahne v večni ogenj* . . . Kristus mu je postal popolnem tuj, nič ne vé o tem, kaj se pravi: *Moj jarem je sladak in moja butara lahka.* (Mat. 11, 30.) O vseh rečeh tako rad govori, — o Jezusu nikoli; za vse se trudi in peha, — za Jezusa mu je pretežka vsaka stopinja . . .

b) Posebno pa grešnik ne pozna Jezusa ob času skušnjav in greha. Predno greh stori, mu je Jezus sama ljubezen in golo usmiljenje, češ, kako lahko mu bode greh odpuščen. Po grehu pa vidi le neskončno pravičnost in ostrost nebeškega sodnika in obupno kliče: *Prevelika je moja pregreha, da bi zaslužil odpusčenje.* (I. Moz. 4, 13.) Zato obleži v blatu hudobije, ker noče poznati predobrotljive roke, ki bi ga tako rada rešila, ker mu je Jezus — tuj!

2. Tudi pobožni so večkrat le preveč tuji Jezusu, kakor kaže dogodba današnjega evangelija. a) Zadovoljni so že s pomanjkljivo, polovičarsko pravičnostjo, da le niso pobijalci, pijanci, očitni grešniki itd., za mile želje Jezusove se pa ne zmenijo: *Kdor je svet, bodi še svetejši* . . . Le pekla se bojé, za prijateljstvo Jezusovo se ne zmenijo kaj; morebiti bi ga tudi popustili, ko bi ne bilo — pekla!

b) V trpljenji so vsi otožni in obupni in premišlujejo le to, s čem bi si bili zaslužili ter le druge dolžijo, — tista mila roka jim je pa popolnem neznana, *ki tepe, kogar ljubi.* Kakor učencema v evangeliji, bi tudi takim Jezus lahko očital: „O vi nespametni . . .“

c) Mnogi so pa brez potrebe preveč boječi, obupljivi in si delajo prazne skrbi zaradi zveličanja, zaradi poprejšnjih grehov, katerih so se že skesano spovedali in popboljšali . . . Kako grenko si delajo zemeljsko potovanje, in vendar je ljubi Jezus pri njih, pa jim je tujec, ker so tudi njim *oči zadržane* . . .

II. Kaj storimo, da nam Jezus ne bo tujec? Ravno to moramo storiti, kar sta storila ona dva učenca, da sta Jezusa spoznala.

1. Popustila sta mestni šum ter šla v samotni Emavz. Posvetni šum, nevarna zbirališča, grešno priložnost moramo tudi mi zapustiti: *a)* grešnik, če hoče spet Jezusa prijatelj biti . . . *b)* pobožni, če hoče v Jezusovi prijaznosti ostati, kajti na plesiščih, v brezbožnih krčmah, razuzdanih tovaršijah ni Jezusa, tam se njegova milost zapravi.

2. Imela sta le pobožne pogovore. *a)* Dokler hudobnež razuzdano, pohujšljivo govori, ne more biti prijatelj Jezusov, kajti prijatelji morejo le taki biti, ki enako govorijo, tujec pa se ravno najbolj spozná po svojem „tujem“ jeziku. Kdor toraj še „divje“ govori, je prijatelj satanov; zato imenuje sveti Brnard nečiste pogovore „hudičeve pljunke“ (sputa diaboli). I. Kor. 15, 53; Ef. 5, 4. — *b)* Tudi pobožnim je večkrat ravno jezik najbolj na poti, da ne napredujejo v dobrem. Zato sv. pismo tolikrat opominja: Luk. 6, 45; Ef. 4, 29; Kol. 4, 8; Hebr. 3, 13; in sv. Jakop (3, 2.) naravnost pravi, *da je popolen mož, kdor se v besedi ne pregreši.*

3. Jezusa sta povabila, naj pri njiju ostane. Molitev boče tudi nas najbolj z Jezusom soznanila. *a)* Najbolj milovanja vredni so oni grešniki, ki so že tako daleč zabredli, da so tudi molitev popustili; tacih rešenje je nemogoče, ako drugi za nje ne molijo, ali če se sami spet k molitvi ne povrnejo. *b)* Tudi pobožne ravno molitev, dober namen, pobožni vzdihljeji . . . najtesneje veže z Jezusom, saj molitev je prijateljski pogovor z Jezusom.

4. Njuno srce je bilo goreče, ko sta Jezusa poslušala: *Ali ni nama srce gorelo . . .* Ravno v pridigah in krščanskih naukah — v božji besedi tudi mi Jezusa najbolj spoznamo. A poslušati moramo z vnemo, tudi nam mora srce goreti, kadar namestnik Kristusov govori. V vsaki duhovniji so navadno tisti najslabši — nepopoljšljivi, katerim mrzi beseda božja. Takim je Jezus sam že obsodbo izrekel, *da niso iz Boga.* Dobro pa je pohvalil: *Kdor je iz Boga, posluša besedo božjo.* S kolikor večjo vnemo toraj boste poslušali besedo božjo, toliko ljubši prijatelji mu boste. (Ps. 38, 4.)

5. Jezus jima je podal kruh; *zdaj so se jima oči odprle in spoznala sta ga.* Večkratno prejemanje presv. rešnjega Telesa je najboljši pripomoček prijateljsko ljubezen Jezusovega Srca spoznati in pridobiti. *Pokusite in glejte, kako sladak je Gospod!* (Ps. 33, 9.)

Konec. Naj bi Jezus po velikonočnem obhajilu nikomur ne bil več tujec; naj bi ga oni, kateri ga že poznajo in ljubijo, še bolj spoznavali in zvestejše ljubili! Ne pozabimo nauka, ki nam ga daja izgled učencev v Emavz gredočih . . .

Bela nedelja.

I. Cerkveno leto. — XVII. Bela nedelja nekdanj in sedaj.

Kdo je, ki premaga svet, kakor kdor veruje, da je Jezus Sin božji.

Jan. 5, 6.

Aleluja! Ta slovesni slavospev doni v cerkvenih molitvah in obredih o velikonočnem času. In kako se prilega vernemu krščanskemu čutilu! Kristijan, ki je šel s cerkvijo v duhu v puščavo za Jezusom, ki je samotni v pokori preživel štiridesetdanski post, ki je posebno veliki teden spremljal Izveličarja na njegovem križevem potu, ki je bil priča, da je umrl začetnik življenja, tak kristijan vsklikne iz dna svojega hvaležnega srca „Aleluja“, ko vstane Izveličar častitljiv iz groba. — Ta glas se razlega tudi na današnjo belo nedeljo. *Kakor novorojeni otroci poželite duhovnega, neskaženega mleka, da boste rasli po njem v izveličanje. Aleluja, aleluja, aleluja*, tako danes vnema cerkev katehumene, ki so prejeli veliko saboto sv. krst, za stanovitno, bogoljubno življenje. Res, srečni so bili ti novokrščenci, našli so vero v Kristusa. In *kdo je*, vpraša sv. Janez, *ki premaga svet, kakor kdor veruje, da je Jezus Sin božji*. Srečo svojo kazali so tudi v svoji obleki, od velike sabote pa do sabote pred belo nedeljo nosili so belo obleko, znamenje krstne nedolžnosti.

Kristijani, tudi mi smo njim podobni in srečni, ako smo v postnem času oprali svoja oblačila v krvi brezmadežnega Jagnjeta in prejeli belo obleko milosti božje, zato se tudi mi smemo pridružiti veselju sv. cerkve, ki nas vabi k radosti rekoč: *Radujte se Bogu, pomočniku našemu, vriskajte Bogu Jakobovemu!*

Radost naša pa bo toliko večja in bolj opravičena, kolikor natančneje bomo spoznali duha sv. cerkve v tem času. Zato pomislimo, kako je cerkev praznovala belo nedeljo nekdanj in kako sedaj. Spoznali jo bomo vselej skrbno mater, ki ne opusti nobene priložnosti, da bi ne pokazala svoje materine ljubezni nam v izveličanje.

I. Prvi teden po Veliki noči bilo je cel teden prazniško veselje. Novi krščenci so ta teden vsak dan hodili v cerkev in so se zbirali s svojim škofom pri krstnem kamnu, kjer so bili prerojeni v vodi in sv. Duhu. Na večerajšjo soboto pa se je zbralo posebno veliko ljudi, ker ta dan se je v cerkvi zgodilo nekaj posebnega. Novi krščenci so to saboto*) odložili belo krstno obleko, katero so nosili celi teden. Opominjala jih je bela obleka, da naj jim bo tudi duša čisto-bela, kakor zunanja obleka, in da, če tudi slečejo zunanje belo oblačilo, vendar ohranijo notranjo lepoto.

1. Po opravljeni službi božji so se vsi novi krščenci zbrali v kaki stranski cerkveni kapeli. Škofu je bil pripravljen na sredi prestol, okrog njega so bili zbrani krščenci in zraven je stala velika z vodo napolnjena posoda, kamor so spravili odloženo obleko. Višji pastir jih počasti s prijaznim očetovskim nagovorom. Vesel, da se je čeda Kristusove cerkve zopet pomnožila z lepim številom novih kristijanov, želi jim, da bi bili vse svoje življenje deležni te prevelike sreče, namreč milosti božje, katero kaže njih bela obleka. Danes — reče jim — bote sicer odložili belo oblačilo, katero ste sprejeli veliko saboto iz rok sv. cerkve, zato pa toliko bolj skrbite, da nikdar ne oskrunite in ne odložite dušne lepote, katere slab in moten odsev je bela vaša obleka.

Nato škof vođa blagoslovi in moli nad krščenci rekoč: „Gospod, obišči svoje ljudstvo, da je izveličaš! Glej, radostno se sveti v veselju velikonočnem. Ohrani milostno v naših novih krščencih, kar si sam v njih dovršil, da se rešijo. Dodeli, da bo sprememba le zunanja, kedar belo oblačilo zamenjajo s svojo navadno obleko. Nevidna čistost Kristusova krasi njih duše, da nikoli ne izgubé svoje čistosti. Milost tvoja stoj jim na strani, da z dobrimi deli zaslužijo večno življenje, na kar nas opominja skrivnostni praznik velikonočni.“ Po končani tej molitvi odložé krščenci belo obleko, cerkveni služabniki jo poberejo in osnažijo v pripravljene kopeli. Potem gredó vsi pred škofa, ki jim deli še zadnje opomine in v spomin izroči podobico Jagnjeta božjega, narejeno z voskom.

2. In vrnejo se novi krščenci v svoji navadni obleki, s podobico Jagnjeta božjega v roki in s pravim Jagnjetom v sreč. Ti dnevi pa,

*) Napačno je toraj, kar beremo v „Goffine“ — v razlaganju cerkvenega leta str. 362: „Bela nedelja se imenuje v spomin, da so nekdanji tisti, ki so bili veliko saboto krščeni, belo oblačilo, katerega so pri sv. krstu prejeli, to nedeljo zadnji-krat nosili“; ker so je odložili prejšnjo saboto in ker pravo ime današnji nedelji je: Dominica in albis depositis. Odtod tudi ta kriva misel po mnogih cerkvenih govorih.

prvi dnevi njih prerojenja se jim vtisnejo toliko v srce, da jih nikdar ne pozabijo; opomini, ki so jih slišali one dni, obleka, ki so jo nosili, živo jim je vedno pred očmi, njih pozneje življenje je pričalo, da premnogi res niso omadeževali svoje krstne nedolžnosti do smrti. Ako to pomnimo, lažje nam bo umeti, kako da je v prvih časih krščanstva toliko nežno-mladih kristijanov s toliko navdušenostjo pretrpelo mučeniško smrt za Jezusa; v njih je delovala milost krstne nedolžnosti, kateri ni bil dovolj krst vode, ki je hrepenela tudi po krstu s krvjo, da bi tem preje človeka godnega za nebesa sklenila z nebes poglavarjem.

II. Vse to sedaj v cerkvi ni več v navadi, vendar ohranil se nam je še spomin nato.

1. Papež namreč vselej prvo leto svoje vlade in potem vsako sedmo leto blagoslavlja v svoji domači kapeli Jagnjeta iz voska. Po slovesni sv. maši se podá ob tej priliki na svoj prestol in predenj postavijo iz voska narejene podobice Jagnjet. Eden kardinalov govori pred njim: *Sveti Oče, glej jih prvence Jagnjet, ki so nam oznanili Alclujo, izišli so iz studenca polni veličastva!* Papež odgovori: *Deo gratias!* Hvala Bogu! in razdeli Jagnjeta kardinalom, prelatom in drugim, ki so priče ginjlivega opravila.

2. Drugi spomin, ki je v navadi po premnogih krajih katoliških, je pa ta, da takrat slovesno obhajajo pripravljene in podučeni otroci prvo sv. obhajilo. In navada je, da deklice pridejo ta dan v cerkev v snežno-belih oblačilih. Pač lep spomin na nekdanjo belo nedeljo. Tedaj so prejemale novi krščenci iz voska narejene podobice Jagnjeta božjega, a sedaj prejemajo naši obhajanci pravo Jagnje: Jezusa Kristusa v svoja nedolžna detinska srca. O, da pač tudi ostanejo sedaj otroci tako zvesti svojemu Bogu v poznejšem življenju, kakor so ostali katehumeni v prvih časih krščanstva!

Zato bodi pa skrb predstojnikom, da se otrokom dan prvega sv. obhajila vtisne kot neizbrisljiv pečat v njih nežna srca, da so nauki tako krepki in spomini tako budilni, da jih ne popiše vsaka poznejša sapica . . . Tudi pozneje treba otroke večkrat spominjati prvega sv. obhajila; želeti bi bilo, da bi se tedaj otroci vpisavali v bratovščino sv. rešnjega Telesa, ker skušnjava uči, da ta pobožnost marsikatero mlado dušo reši mladostnih zmot in prevar.

3. Da pa vsi odraščeni to vestno dolžnost rajše izpolnujemo, treba, da si v velikonočnem času oživimo svojo vero v Kristusa Boga, ki je častitljiv vstal iz groba iz lastne moči. Zakaj: *Kdo je, ki premaga svet, kakor kdor veruje, da je Kristus Sin božji?*

Da nam pa cerkev poživi to vero, nam pripoveduje, kako je danes Jezus ganil nevernega apostola Tomaža, da je poln žive vere, ves spremenjen predenj pal in ga molil, rekoč: *Moj Bog in moj Gospod!* — Ker je tudi, žal, dandanes mnogo Tomažu podobnih dvomljivcev, ki le sami sebi zaupajo, zato si oglejmo to podučljivo prigodbo natančneje.

Jezus pravi Tomažu: *Zato ker si videl, Tomaž, si veroval; blagor jim, ki ne vidijo in vendar verujejo!* Dokler toraj ta apostol ni videl Jezusa, dokler celo ni položil svojih prstov v njegove rane, toliko časa, rekel je sam, ne bom veroval. In Jezus ga posvari zato. — Ali je bil pa Tomaž dolžan verovati, preden je videl? Gotovo, saj je bil apostol, kateremu je bilo dano vedeti skrivnosti božjega kraljestva. Saj je bil tri leta z njim, saj je čudeč se gledal čudeže Gospodove, saj ga je čestokrat strmeč poslušal, da bo Sin božji vjet, mučen, križan, da pa bo tretji dan vstal od mrtvih. Toda to še ni vse, kar je sililo Tomaža, da bi veroval. On je slišal Magdaleno, ki je trdila; Peter mu je pripovedoval, apostoli od vseh strani so mu pravili: „Gospoda smo videli!“ Vse zastoj: Tomaž ni verjel pričam, a je verjel le svojim čutom, kadar ga bodo ti prepričali, veroval bo vesel in rad. Kaj je bilo temu krivo? Kriv temu početju je bil napuh. Zakaj vera nima družega sovražnika, kakor napuh. Da je človek iz srea ponižen, vera njegova bila bi tako močna in velika, da bi gore prestavljala.

Kristijani, ali ni tudi danes mnogo takih ljudi na svetu: nevernih in malovernih ali vsaj dvomljivcev? O, potožimo milemu Bogu, prav veliko jih je prevzel napuh in pregnal živo vero iz njih sre, da so zdaj kakor studenci brez vode in oblaki brez dežja. Kakor rak širi se ta kužna brezverska bolezen po mestih, iz mest po deželi in tudi po lepi slovenski deželi se je ta rak tu in tam globoko zagrizel in marsikomu razjeda osrčeje. — Ali mar to ni res? Ali jaz le prečrno vidim? O, da je tako! — Toda, s kakimi izgovori pa že otroci pohujšujejo drug družega, kako se izgovarjajo nesramni zapeljivci za svoje hudobije? Ali ne pravijo, da nas Bog ne vidi, da Bog teh in onih dejanj ne kaznuje, da je to človeška potreba? — In tatovi — kako se oni izgovarjajo? In pobijalci? In oskrunjevalci praznikov Gospodovih? itd. Vsi taki ljudje kažejo, da komaj še brli v njih lučica sv. vere ali pa je že popolno ugasnila. Taki so popolno pozabili, da je Bog med gromom in bliskom klical ljudstvu svojemu: *Posvečuj dan Gospodov! Ne ubijaj! Ne prešestvaj! Ne krađi!* In da bi ljudstvo nikdar ne pozabilo teh zapovedi, vdolbel jih je v dve kameniti

plošči. In te zakone božje, katerih Jezus naš Gospod ni razvezal, marveč le potrdil, mnogi prestopajo tako malomarno, tako lahko. Kdo je temu kriv? Ali ne napuh, ki se neče vklanjati sladkemu jarmu zapovedi božjih?

Zato, kristijani, ako je kdo med nami v neveri posnemal Tomaža, posnemaj ga tudi v spreobrnenu njegovem! Apostol ta je s svojo krvjo opral svoj madež, posnemalci njegovi, operite ga vsaj v sveti pokori. Saj vabi Jezus take in jih tolaži: *Blagor jim, ki ne vidijo in verujejo!* Da, taka živa vera, ki ne povprašuje, zakaj in kako, kateri je dosti, da je od Boga, taka vera prešinjaj srea naša! Ako smo udje svete cerkve, biti mora vera naš cilj, v katerem živimo, se gibljemo in smo, ker *pravični živi iz vere*. Le pomislimo še enkrat koliko skrb je imela cerkev za nove krščence in vprašajmo se, zakaj? Ali ne zato, da jim je dragoceni zaklad svete vere ohranila za vselej?

Zato, predragi, govorimo tudi mi danes Jezusu z apostolom skrušenega srea: Moj Gospod, moj Bog! Mislili, govorili, delali smo mnogokratov, kakor da bi ne bil ti v vsem naš Gospod in Bog naš; od sedaj bomo ravnali drugače, bomo verovali in ne bomo tirjali, da bi videli, upamo, da se bomo osrečili s to živo vero.

4. In koga nam cerkev precej ponedeljek po beli nedelji kaže za vzgled žive, junaške vere, katero želi utrditi v naših srcih? Najlepšo, najbolj belo med človeškimi otroci — Marijo Devico, ker navadno v ponedeljek po beli nedelji na tihem obhaja s sv. mašo in duhovnimi molitvami praznik Oznanenja Matere božje, ker ji v postnem času, ali celo Veliki teden ni mogoče občutiti onega veselja, katero je pri tem dogodku navdajalo Srce božje Matere in katero naj napolnjuje po njeni želji tudi naša srea.

Da, Marija nam s praznikom svojega Oznanenja kaže moč žive vere. Angelj jo pozdravi milosti polno, ker je vedel, da je sree njeno vere polno. In res! Angelj ji pripoveduje čudovite reči, ki se imajo zvršiti, katerih noben človeški duh ne more preumeti, katere ume le presveta Trojica v neskončni svoji modrosti in ljubezni. In vendar govori priprosta deklica polna žive vere: *Glej, dekla sem Gospodova, zgôdi se mi po tvoji besedi!*

Kristijani, to čisto-belo Devico vzemimo si danes belo nedeljo v vzgled, in sklenimo, da nas je trdna volja po vzgledu prvih kristijanov, ki so sicer odložili belo krstno obleko, a ohranili duše svoje čisto-bele, da hočemo v prihodnje tako ravnati tudi mi, prav posebno

pa, da hočemo Boga prositi za dar žive vere, ki nam bo lajšala naše spokojno življenje in množila naše zasluženje pri Bogu, da tudi o nas veljajo besede: *Pravični moj živi iz vere. Amen.*

Andr. Kalan.

2. Kaj naj otroci darujejo Jezusu?

(Za prvo sv. obhajilo.)

Pri prvem in vsakem vrednem sv. obhajilu se nam Jezus popolnoma daruje z dušo in s telesom, s krvjo in z mesom, kakor Bog in človek skupaj. Daruje nam samega sebe in s tem seveda tudi vse svoje nebeško bogastvo: svoje zasluženje 33 letnega trudopolnega življenja, svojega težkega dela, vročega znoja, britkega trpljenja in strašne smrti. Že takrat, ko je obljubil, da bode postavil presveto rešnje Telo, je rekel: „Kruh, ki ga bom vam jaz dal, je moje meso za življenje sveta.“ Pri zadnji večerji je podal svoje telo in kri ter rekel: vzemite in jejte! vzemite in pijte.

Sv. obhajilo, preljubi otroci! je toraj neprecenljivi dar iz nebes, najdražji dar, ki si ga morete misliti, največji dar, ki ga morete sprejeti: darilo to neprecenljivo je Jezus sam, in darovalec je tudi on sam!

Vi ste se že naprej dolgo veselili tolikega nebeškega daru, ki ga boste danes sprejeli in zlasti danes vam kar na obrazu berem, kako ste v srcu veseli. Prav je, le veselo naj bo vaše mlado srce; kajti če danes ne bo veselo, kdaj pa hoče biti!

Vendar samo veselje bi še ne bilo zadosti. Jezusu je sicer to močno všeč, ako vidi, da ste tako zelo veseli njegovega veličastnega daru; a kakor že v navadnem življenji blagi človek, ki je kak dar prejel, naprej in najbolj na to misli, kako bi se za prejeti dar hvaležnega skazal, s čem bi dobrotniku povrnil: tako mora tudi danes vaša prva skrb biti, kako bi povrnilo to brezumno dobroto Jezusovo. Zato vas kar naravnost vprašam: Kaj boste pa vi darovali, srečni otroci, Jezusu, ker se on samega vam hoče darovati?

Vem, da ste v zadregi, kaj bi dali. Poslušajte toraj moj svet. Kakor sem vas v družih rečeh podučil, kako vam se je ravnati, hočem vam tudi zdaj-le še to v kratkem razložiti. Povrniti Jezusu seveda ne morete neskončne dobrote, a storite kolikor največ morete. To pa se bode zgodilo, ako tudi vi sami sebe popolnoma darujete

Jezusu! Kako pa? Tako-le mu govorite: 1. Moj Jezus, tebi živim! 2. moj Jezus, tebi umrjem; 3. moj Jezus, tvoj hočem biti živ in mrtev! S temi besedami ste darovali vse, kar vam je le mogoče darovati.

1. Ko pravite Jezusu: „Tebi živim“, mu s tem darujete svoje življenje. Življenje je pa mnogotero:

a) Najprej je telesno življenje, ki se razodeva v tem, da vidite, slišite, govorite, hodite, z rokami delate itd. O, darujte vse to danes Jezusu. Noge naj se ponižno in pobožno pripogibajo pred njim v počeščenje in hvalo; roke naj se sklepajo in povzdigujejo v pobožni molitvi in naj skesano na prsi trkajo; jezik naj v enomer natihoma ponavlja čast in slavo nebeškemu Kralju; uho naj z veseljem posluša zlasti ta trenutek slednje besede, ki jih vam govorim zdajle za bližnjo pripravo; oko naj se ozira z jasno radostjo proti velikemu altarju, zlasti takrat, ko bode moja roka vam kazala presveto rešnje Telo v počeščenje, in srce naj le za Jezusa bíje!

b) Nadalje imate življenje dušno, ker znate in morete misliti, želeči, hrepeneti, veseliti se itd. O, darujte vse to danes Jezusu: pozabite na ves svet, nobena druga reč vam ne bodi mar v tem svetem trenutku kakor Jezus, vaš Bog! Dolgo časa že ste z veseljem pričakovali današnjega dneva: o zdaj se veselite, ko je prišel, zdaj pomnožite svoje hrepenenje po Jezusu, ko je že tako blizo; darujte mu vse svoje zbrane misli, pobožne želje, goreče hrepenenje, srčno veselje — najsvetejše in najnedolžniše veselje, ki si ga morete na zemlji misliti: vse naj bo njegovo, vse mu dajte z besedo: „Jezus, tebi živim!“

c) Ali vaše dušno življenje ima še višjo stran; v vaši duši je tudi čeznatorno življenje milosti božje: o, darujte Jezusu danes tudi tega! Pred kakimi enajstimi leti (pri nekaterih je bilo znabiti nekoliko prej, pri družih nekoliko pozneje), takrat, ko so vas od sv. krsta prinesli, ste bili vsi čisti in posvečeni; vaša duša je bila neizmerno lepa, da so se angelji iz nebes veselo na vas ozirali. V znamenje te dušne lepote so vam tudi mašnik pri sv. krstu podali belo oblačilce. O, srečni izmed vas oni, kateri do zdaj še niste nobenega smrtnega greha storili; oblačilo krstne nedolžnosti je še celo, je še belo. O, kako boste Jezusa razveselili, ako mu ga danes morete pokazati in reči: Glej, o Jezus, tebi živim, odkar sem na svetu, — tistega življenja, ki si mi ga dodelil pri sv. krstu, še nisem zgubil, ohranil sem ga v tvojo čast — tebi živim! Če bi pa bil kateri izmed

vas že kak smrtni greh storil ali celo več tacih, naj se utolaži: saj ste pri spovedi zopet vse popravili — dušno življenje milosti božje se vam je zopet povrnilo pri spovedi. Jezusu, ki je na zemlji grešnike tolikanj ljubil, je tudi spokorjena nedolžnost ljuba; tudi vi lahko rečete: Jezus, tebi živim; moja duša je bila sicer mrtva, dokler sem bil v grehu, a zopet je oživila — tisočera ti hvala, milostljivi Jezus, da si mi odpustil, da si mi dušno življenje zopet povrnil, da ti ga morem danes darovati — tebi živim, o Jezus!

č) Središče vsega življenja, dušnega in telesnega, je pa srce. Najkrajše toraj in najlepše boste Jezusu danes izročili svoj prvi dar, ako mu svoje mlado detinsko srce darujete, saj tega daru si on sam najbolj želi, saj sam kliče: „Moj sin, moja hčerka, daj mi svoje srce!“ Kličite toraj: „Moj Jezus, svoje srce ti darujem, vzemi ga milostno — tebi živim!“

2. To je vaše prvo darilo za Jezusa. Drugi dar oddaste Jezusu z besedami: „Tebi umrjem!“

a) Je neko življenje, katero se pa ne more življenje imenovati, ker za nebesa nič ne pomaga. Veliko ur vašega življenja je že do zdaj zgubljenih, ker jih niste Bogu darovali z dobrim namenom. Takemu praznemu življenju se hočete — se morate danes odpovedati. In besede: „Jezus, tebi umrjem!“ naj vam najprej pomenijo to-le: „Spoznam, o Jezus, da vse misli, besede in dela, ki se tebi ne darujejo, so brezkoristno, prazno življenje; nič več nočem druzega časa zapravljati, danes odmrjem tacemu življenju brez zasluženja, ter hočem zanaprej živeti po opominu sv. apostola: *Ali jeste ali pijete...*

b) Pa je še neko hujše življenje, ki ni samo prazno in brezkoristno, marveč pogubno življenje — življenje greha in strasti. Takemu življenju se morate danes čisto odpovedati, mu popolnem odmrjeti iz ljubezni do Jezusa. Prinesite mu toraj ta dar in recite: „Iz srca obžalujem vse trenutke, katere sem preživel v nečimernosti in napuhu, danes odmrjem vsaki prevzetnosti in zanaprej bodi ljuba ponižnost in pohlevnost moje življenje; iz srca obžalujem vse trenutke, katere sem preživel v lenobi ter službo božjo zanemarjal, opuščal toliko druzega, kar mi je bilo zapovedano, — gorečnost bodi zanaprej moje življenje; iz srca obžalujem vse trenutke, katere sem preživel v jezi, nevolji in nepotrpežljivosti, — zanaprej naj bo krotkost in potrpežljivost moje življenje, — tebi živim, o Jezus, ki si rekel: *Od mene se učite, ker sem krotak in iz srca ponižen.* Sploh vsem grehom odmrjem, zlasti pa vsemu, kar se

nečistost imenuje, odmrjem iz ljubezni do tebe, ki si tolikanj ljubil in še ljubiš čiste duše in si zagotovil: *Blagor jim, kateri so čistega srca . . .*

c) Pa še en poseben pomen naj ima vaša darilna beseda: Jezus, tebi umrjem! Ker pride namreč danes v vaše mlado srce nebeško življenje — On, ki je sam rekel: *Jaz sem življenje*, o, naj takorekoč preneha vaše življenje. Po prvem sv. obhajilu bodite vi, kakor bi umrli, Kristus naj živi v vas in mesto vas. Kristusu popolnem darujte in prepustite svoje srce; njemu prepustite vse svoje dušne in telesne moči: on naj takorekoč mesto vas misli, mesto vas govori, mesto vas dela, mesto vas živi. — Jaz tebi umrjem, o Jezus, ti mi zanaprej dajaj svoje nebeško življenje!

3. To pa, kar boste danes darovali Jezusu, naj ne velja samo za danes, marveč za vse vaše življenje. Zato mu podajte tretji dar rekoč: „Tvoj, o Jezus sem živ in mrtev!“

a) Že v navadnem življenju tak dar, ki je le za en dan, ne velja dokaj, ko bi bil še tako dragocen; nasprotno, če nam dar več časa koristi, ljubši nam je. Kako bi toraj Jezus mogel vesel biti vaših darov, ako bi mu jih kmalu spet nazaj vzeli! Saj že v navadnem življenju je tako veliko razžaljenje, ako kdo komu darilo oponaša, ali ga nazaj zahteva, ali celó siloma vzame. — Ne, tako vi ne smete ravnati: kar ste darovali, naj ostane za zmiraj Jezusovo, celo življenje, do smrti, tudi ob smrti in še — po smrti, večne čase! Zato govorite navdušeno danes: Tvoj, o Jezus, hočem biti živ in mrtev — tvoj na veke!

b) Vse to, kar sem vam poprej rekel o dušnem in telesnem življenju, ne velja samo za danes, marveč kar danes darujete, darujte Jezusu še pozneje vsaki dan, prav do zadnje ure. Če namreč danes, na dan svoje največe sreče pravite: „Tvoj, o Jezus, hočem biti živ“ — ste s tem Jezusu darovali vse svoje življenje, kolikor ga vam bo še odmerila božja dobrot, — hočete mu reči: „O Gospod, naj bo moje življenje dolgo ali kratko, vsega le tebi darujem; vse moje dušne in telesne moči naj zmirom le za te delajo, do smrti le tebi služijo!“

c) Če boste pa tako dan na dan Jezusu svoje življenje darovali — Jezusu živeli, o potlej vam bode gotovo prijetno darovati Jezusu še zadnji dar. Kadar bode že ugasovala luč vašega življenja, ko se bode prej ali slej dan vašega življenja nagnil, ko boste že tako slabotni, da sami ne boste mogli priti v cerkev, tedaj bode pa Jezus prišel k vam na dom; prinesel vam bode zadnjo tolažbo, zadnjo

pomoč na zemlji in takrat boste vsi utolaženi — oveseljeni rekli: „Jezus tebi darujem zadnji dar; vzemi moje življenje — tvoj sem bil živ, tvoj hočem biti mrtev!“

O gotovo, če boste ves čas svojega življenja Jezusu se tako darovali, kakor sem vam danes razložil, boste z Jezusom srečno živeli, z Jezusom srečno umrli, z Jezusom se večno veselili. Amen.

Druga nedelja po veliki noči.

I. Cerkveno leto. — XVIII. Kristus vstanovi cerkev in ji izroči Petra za poglavarja.

Ti si Peter in na to skalo bom zidal svojo cerkev in peklenska vrata je ne bodo zmagala. Mat. 16, 18.

Zemlja je polna usmiljenja božjega, aleluja! poje po pravici cerkev na današnji dan, na nedeljo „dobrega pastirja“. *Jaz sem dobri pastir*, govori Jezus vernim po sveti cerkvi. Po dogodkih, katere smo premišljevali do sedaj v cerkvenem letu, spoznamo, kako resnične so besede Jezusove: *Jaz sem dobri pastir!* Res, pastir je Izveličar naš, ki je prišel na svet iskat in rešit, kar je bilo izgubljenega. A to je dosegel le z velikim trpljenjem. *On ni grešil in prevare ni bilo najti v ustih njegovih . . . on je naše grehe sam nosil v svojem telesu na lesu, da bi grehom odmrli in pravičnosti živeli.* Vse to je trpel pastir, da bi rešil svojo čedo. *Bili ste*, pravi sv. Peter, *kakor izgubljene ovce, zdaj pa ste se obrnili k pastirju in škofu svojih duš.* (Cf. list.)

Jezus toraj je dal življenje za svoje ovce in želi, da bi njegov dar bil vsem ljudem v izveličanje. Zato ima edino to skrb, da tudi vse druge ovce, ki še niso v hlevu njegovem, poslušajo njegov glas, da bo en hlev in en pastir.

Današnji evangelij o dobrem pastirju je v lepi zvezi s cerkvenim časom povelikonočnim, v katerem nam kaže sv. cerkev, kako je Jezus vstanovil cerkev na zemlji, kako ji je dal vidnega poglavarja in kako jo je oskrbel s potrebnimi pripomočki natornimi in nadnatornimi, da bo mogla svoj poklic izpolnovati vse dni do konca sveta pod krilom vsemogočnega Izveličarja, ki ostane pri njej vse dni do konca sveta.

Zato si bomo tudi mi v tem času ogledali, kako dobri pastir naš božji Odrašenik vstanovi cerkev na zemlji in ji dá vidnega po-

glavarja, ki bo na njegovem mestu pasel ovce in jagnjeta in sicer danes resnico: Jezus postavi sv. Petra vidnega poglavarja svoji cerkvi.

Blizo je vnebohod Gospodov. Izveličar ima zapustiti svet, kmali ga bo oblak zagrnil očem njegovih učencev. Ali naj ostanejo sirote brez Očeta, učenci brez učitelja, čeda brez pastirja? Ali naj bo delo Izveličarjevo zastonj? Zastonj njegovo trpljenje? Zastonj njegova smrt? Ta strah je prazen, Kristus je poskrbel, da se nadaljuje delo odrešenja njegovega; poskrbel je za svojega vidnega namestnika, vstanovil je katoliško cerkev na zemlji, v kateri se hranijo nauki njegovi in zakramenti.

I. Jezus toraj najprej postavi sv. Petra za svojega vidnega namestnika.

1. Bilo je v Cezareji Filipovi. Učenci so bili zbrani okrog Jezusa, ter so mu pripovedovali, kaj da ljudje o njem govoré in kako ga sodijo. Jezus na to vpraša: „Kdo pa, mislite, da sem jaz?“ Simon odgovori v imenu drugih znamenite besede: *Ti si Kristus, Sin Boga živega!*“ S tem očitno spozna svojo vero, da je Kristus pravi Bog. In Jezus sprejme to čast in poplača Simona za njegovo očitno spoznanje. Nagovori ga s spremenjenim imenom. Izaija prerok (28, 16.) imenuje Odrešenika skalo, to svoje ime prenese Jezus na Simona, češ, da z imenom mu dá tudi oblast, rekoč: *Ti si Peter skala in na to skalo bom zidal svojo cerkev in peklenska vrata je ne bodo premagala. In tebi bom dal ključ nebeškega kraljestva.*

Postojmo nekoliko pri teh besedah. Kristus toraj hoče vstanoviti cerkev in Petra odloči za podlago, za temelj. In sicer hoče Jezus, da bo cerkev nepremagljiva, da je nikdo, tudi najhujši sovražniki, tudi sama peklenska vrata na premagajo. Velikansko poslopje hoče zidati Izveličar in Petru izroči ključe; kdor pa ima ključ pri hiši, gospodari v hiši. Peter je toraj izvoljen od Jezusa, da je temelj, da je gospodar cerkve Kristusove.

O srečni Peter, ki si nevstrašeno spoznal, da je Kristus Sin božji, kako obilno ti zato plačuje tvoj Gospod, sprosi, da tudi mi očitno in nevstrašeno spoznavamo vero v Kristusa Boga in v sveto katoliško cerkev!

2. Kar je Jezus Petru napovedal in obljubil v Cezareji Filipovi, to je tudi dopolnil pozneje ob Tiberijskem jezeru. Jezus se namreč po vstajenju prikaže svojim učencem, jim pripravi čudodelno jed in jih pokrepča. Kmalu potem se obrne k Petru ter mu reče: „Simon, Jonov sin, ali me ljubiš?“ Peter in drugi se čudijo vprašanju in pa, kako da Jezus Petra zopet imenuje Simona, Jonovega sina. Jezus jih je hotel spomniti dogodbe v Cezareji Filipovi in naznaniti, da

hoče sedaj dopolniti, kar je tam le obljubil. Peter mu reče: „Gospod, ti veš, da te ljubim!“ Jezus mu reče: „Pasi moja jagnjeta!“ In Jezus ponovi vprašanje: „Simon, Jonov Sin, ali me ljubiš?“ in Peter znova zatrdi: „Gospod, ti veš, da te ljubim!“ In zopet mu reče: „Pasi moja jagnjeta!“ Peter in učenci se vedno bolj čudijo, kaj hoče Jezus s tem, toda Jezus skrivnostno vprašanje ponovi v tretje. Tedaj pa se užali Petru srce; spomni se, da mu je oprati strašni madež, s katerim je ogrdil svoje srce na dvoru Kajfovem; ves skesan in žalosten dé Gospodu: „Gospod, ti vse veš, ti veš tudi, da te ljubim! Gospod, ti veš, da sem te nehvaležni in boječi učenec zatajil, ti veš to, pa znano ti je tudi, da sem šel in se britko jokal, da sem očistil s solzami svoj madež in zdaj vidiš tudi v moje srce in gledaš, da le ti v njem gospodariš, da živi in gori le za-te, ti veš, da te ljubim!“ — In tedaj mu Jezus pravi: „Pasi moje ovce!“

S temi besedami je Jezus utemeljil svojo cerkev in ji postavil vidnega poglavarja v osebi sv. Petra. Ta trenutek je bil silno pomemben, ker vsekano v skalo in postavljeno je bilo poslopje, ki se ima ohraniti vse dni do konca sveta. S tem je bila vstanovljena krščanska cerkev, namenjena sprejeti v svoje naročje vse ljudi, jih posvetiti in osrečene privedi pred obličje božje, s tem je bila vstanovljena prava in popolna družba, ki ima gospodarja, ki gospoduje in družino, ki poslušajo.

3. Cerkvi poglavar je sv. Peter in njegovi nezmotljivi nasledniki. Njemu v pomoč so bili apostoli, katere je postavil sv. Duh, da vladajo cerkev božjo in še sedaj so njih nasledniki škofje papežu v podporo pri vladi svete cerkve. In kakor je imel Jezus poleg Petra in drugih apostolov še mnogo učencev, tako so tudi sedaj duhovni, ki v škofovem imenu med vernimi opravljajo sveta opravila. Ti so pri Kristusovi cerkvi učeni, ki pa ne govorijo, ne učijo sami od sebe, svojih nauk, vsi ti so poslani od Kristusa, obdarovani z njegovo oblastjo in učijo njegov božji nauk. *Kakor je Oče mene poslal, tudi jaz vas pošljem.* (Jan. 20, 21.) *Meni je dana vsa oblast v nebesih in na zemlji, toraj pojdite in učite vse narode!* (Mat. 28, 18. 19.)

To je oblast, božja oblast, s katero učeča cerkev izpolnuje med verniki svojo službo. Cerkev toraj ni samo duhovna družba, ampak je družba na svetu in zato rabi tudi svetne pripomočke, da oznanuje božjo besedo, treba ji je imetja, da zida cerkve, da hrani svoje služabnike; ona je družba v družbi, popolna in samostojna, njej ukazuje edino le Bog. Držeč se besed božjih: *Pojdite in učite vse narode*, tirja cerkev, da ji je mogoče povsod prosto gibati se in oznanovati božjo besedo.

Res je sicer, da ji večkrat v tem zapreke stavi svetovna oblast, da ji govori, kakor nekdanji judje apostolom: „Mi vam prepovemo govoriti o tem Jezusu“; (Ap. dj. 4, 18.) to se sicer res ponavlja v cerkveni zgodovini in cerkev mora pogostokrat prijenjati svetni sili; toda od svojih načel, od svojih vodil ona nikdar ne odstopi in svesta si oblasti od Boga vedno govori z besedami apostolov: *Boga treba bolj slušati, nego ljudi.*

II. Zraven vladajočih so pa v cerkvi tudi podložni, to so vsi verniki, katere je cerkev prerodila v svetem krstu; vsem tem je cerkev duhovna mati, kateri so verni dolžni pokorščino, spoštovanje in ljubezen. Podložni, pokorni pač morajo biti verniki svoji cerkvi, toda pri tem ne čutijo suženjskih okov, jarem njenih zapovedi jih ne teži, saj je isti, o katerem govori naš Izveličar rekoč: *Moj jarem je sladak in breme moje je lahko.*

Verniki so sicer v cerkvi podložni, a s tem, da so v cerkev sprejeti, so neskončno povišani v svoji časti. *Vi ste izvoljeni rod,* pravi sv. Peter, *kraljevo duhovstvo, sveti narod, pridobljeno ljudstvo, da oznanujete moč onega, ki vas je poklical iz teme v prečudno svetlobo.* (I. Pet. 2, 9.)

O kako častno je človeku, da je katoliški kristijan! In glejte, predragi, mi vsi smo tako srečni, da uživamo to čast. Brez nas, ko še vedeli nismo, da živimo, nas je sveta cerkev pri svetem krstu sprejela za svoje otroke, da se vdeležujemo vseh duhovnih dobrot, ki človeškemu rodu v obilnosti dohajajo po katoliški cerkvi.

Častitljiva in stara je naša mati katoliška cerkev. Častitljiva je, ker je nevesta Kristusova, kateri je obljubil Izveličar, da ostane pri njej vse dni do konca sveta. Kako toraj zasluži, da jo časté posebno katoliški kristijani, njeni otroci! Toda žal, ravno cerkev ima toliko neposlušnih otrôk, ki se ne menijo za svojo mater, ki ne poslušajo njenih zapovedi, da, ki celo zatajé svojo mater in se družijo z njenimi sovražniki.

In vendar mora vsakdo, ki le količkaj vé zgodovino človeštva, spoznati, da je katoliška cerkev božja naprava. Koliko je bilo kraljestev in kraljev, ki so se s cerkvijo in pozneje prikazali v zgodovini. Toda mogočnih kraljestev in silnih vladarjev več ni — cerkev božja pa še vedno stoji, kljubuje vsem sovražnikom in kolikor bolj je preganjana in zaničevana, toliko bolj se širi in vtrjuje na zemlji, in ljudem s tem glasno spričuje, da so še vedno resnične besede modrega Gamaliela: „Ako je to človeško delo, bo samo razpadlo; ako je pa božje delo, zastonj je vsak upor.“

Da so te besede veljavne o katoliški cerkvi, spričuje med drugimi sveta Helena, cesarica rimska, katere god sveta cerkev danes obhaja. Helena je bila paganske vere in živela v onem času, ko so katoliško cerkev preganjali hujše nego divjo zver. Kristijanom ni bilo dovoljeno svoje vere očitno spoznati, oni niso smeli imeti cerkvá, altarjev, ne službe božje in kakor je kdo le črnil, da je kristijan, bil je obsojen v najgroznejšo smrt. V temni noči, v podzemeljskih votlinah morali so se zbirati otroci luči, da so obhajali skrivaj sveta opravila, toda neverska sila in zvijača jim je bila vedno za petami; premnogokrat so svojo gorečnost morali plačati s svojim življenjem. Toda Helenin sin, Konštantin cesar, je to predrugačil. Njega si je Bog izvolil, da po njem cerkev dvigne iz podzemeljskih katakomb na prosto, da se sama razvija in svojo blagodejno moč širi po vsem cesarstvu. Helena sama se je v pozni starosti tesno oklenila krščanske vere in bila jej je trdna podpora do svoje smrti. V svete kraje gnale so jo pobožne želje, da bi tam, kjer je živel božji Sin, tudi ona preživela nekaj časa občudujoč neskončno ljubezen božjo. Isto kar doma je videla tam. Na gori mrtvaških glav, kjer je trpel in umrl Sin božji, toraj na kraju, ki mora biti vernemu krščanskemu srcu najdražji, stalo je svetišče nesramne boginje Veneri in pod svetiščem Kristusov križ. Ali si moremo misliti silovitejše ponižanje Jezusa našega Boga? Križ naj bo toraj podstava, da se na njej gradi splotje, kjer človek vse lepo in blago tepta z nogami in Jezusa z grehi vnovič križa! — Toda tempelj Venerin izgine raz zemeljskega površja, iz zemlje pa se zasveti čudodelni Kristusov križ v znamenje, da Kristusov križ praznuje slavno zmago nad malikovalskim znamenjem, da cerkev Kristusova vstaja poveljučana iz grobov poniževanja in preganjanja.

Tako vidimo, kako se je ob času sv. Helene trdno skazala skala, na katero je pozidal Jezus svojo cerkev. Kako so se zakleli njeni smrtni sovražniki, da jo bodo uničili, toda bilo je zastonj; varovale so jo besede Gospodove: *Vrata peklena je ne bodo premagala!*

In niso je premagala vrata peklena vseh 19 stoletij, odkar jo je oživil Kristus naš Bog. Rjuli só viharji, drvile se sovražne sile, butale in treskale ob Petrov čolnič, toda zastonj. Solnce je po ljutih viharjih zopet milo posijalo in svet je gledal poteptane in uničene cerkvene sovražnike, cerkev pa je na novo vsevetela in oživela — vedno mlada in krepka nevesta sv. Duha.

Da je Kristus dobri pastir svoji cerkvi, kaže nam posebno tudi naš čas, kažejo nam najnovejši dogodki, katerih se v teh dnevih prav posebno spominjamo. Od blizo in daleč, posebno iz naših krajev hitijo verni kristijani v Rim. Kaj ima Rim tacega, da se vanj obračajo oči celega sveta? Petrov naslednik, ki vodi sveto cerkev, rimski papež tam prebiva — Leon XIII. je zlatomašnik častitljiv. On nam s svojo slavno

vlado jasno spričuje, da tudi dandanes še vedno čuje nad sveto cerkvijo oko skrbnega dobrega pastirja, ki je ravnokar zaničevano in teptano cerkev povzdignil, da se sedaj častena od kraljev in cesarjev, od vernikov in nevernikov vsega sveta radostno veseli zlate maše svojega poglavarja in svetu kaže svojo božjo veljavo in moč.

Kristijani, tolike matere sinovi smo mi; skrbimo, da jej veselje napravljamo z zvestobo in stanovitnostjo, da kakor o njej tudi o nas veljajo besede Jezusove: *Vrata peklena je ne bodo premagala!* Amen.

Andr. Kalan.

2. Strah pred ljudmi.

Jan. 10, 12.

Dobri pastir, o katerem Kristus danes govori, je on sam, in njegove ovce smo mi kristijani, ki nas pase s svojim naukom, vabi s svojim zgledom, vodi s svojimi zapovedmi in živi s svojim mesom in svojo krvjo. Pod njegovim nevidnim vrhovnim poglavarstvom je potem njegov namestnik na zemlji, papež, kateremu je izročena vsa čeda Kristusova. Pastirji velikih oddelkov, te čede so posamezni škofje, kateri svojo oblast po posameznih farah izročajo župnikom, kot svojim namestnikom. Enako je sleherni hišni oče in gospodar pastir svoje družine, vsak predpostavljeni pastir svojih podanikov, da, vsak človek je pastir, in ovca, katera mu je zročena, je njegova duša.

Zveličar nam danes pove znamenje, kako se spoznata pravi pastir in pa najemnik. Pravi pastir spolnuje svoje dolžnosti brez strahu pred nevarnostmi; da, on postavi celo svoje življenje za svoje ovce. Najemnik nasproti gleda bolj na lastni dobiček, kakor pa na blagor in srečo svojih ovac. Zato, če vidi nevarnost, popusti ovce in beži. Naš zveličar Jezus Kristus se je ravno s tem skazal kot dobrega pastirja, da se ni bal žuganja, zaničevanja in zasramovanja judov, temuč je celo svoje življenje dal za svoje ovce. Njega morajo toraj posnemati duhovni, vsi višji in predpostavljeni, stariši, gosposke in gospodarji, ako hočejo dobri pastirji biti svojim čedam, ne pa najemniki, kateri svoje dolžnosti zanemarjajo in si s tem velik odgovor nakladajo zaradi pogubljenja njim izročениh duš, in to — iz strahu pred ljudmi. Da tudi jaz vam nasproti svojo pastirsko dolžnost izpolnim, in bi tudi vi to dolžnost svojim podložnim nasproti brez strahu izpolnovali, sklenil sem, da vam danes nekoliko izpregovorim o strahu pred ljudmi, zaradi katerega se pogublja brez števila duš.

Strah pred ljudmi, o katerem govorim, ni tisti strah, katerega mora imeti otrok pred svojimi stariši ali podložni pred svojo gospoško, ali kristijan pred svojim Bogom. Tak strah je strah božji in k zveličanju potreben. Strahu pred ljudmi, o katerem govorim, postane kriv tisti, kateri kaj hudega stori ali kaj dobrega opusti zategadelj, ker se boji, da bi ga ljudje ne grajali, zasramovali in zaničevali, ali da bi mu ne prizadeli kake časne škode. Tako se je apostol Peter pregrešil, ker je Zveličarja zatajil iz strahu, da ne bi še njega vojaki in briči prijeli, ga pretepli, zaprli ali umorili. Tako pregrešil se je Pilat, da Jezusa ni izpustil, akoravno ga je nedolžnega spoznal, iz strahu, da bi ga ne bili judje pri cesarji zaradi drugih krivičnost zatožili, in da ne bi prišel ob svojo službo in svojo čast. Tako pregrešil se je veliki duhoven Heli, ker svojih hudobnih sinov ni ostro svaril in kaznoval iz prevelike mehkode in strahu pred njimi.

Ta pregrešni strah pred ljudmi se pa tudi med nami prav pogostoma nahaja. So, n. pr. stariši, ki dajo svoje otroke v službo v hiše, kjer vedó, da gospodar in gospodinja ne gledata ne na božjo službo, ne na molitev, ne na spoved, — v hiše, kjer so mladi ljudje sami sebi pripuščeni, ali pa še od domačih sinov ali drugih poslov v greh zapeljevani. Toda stariši gledajo le na košček kruha, ali pa iz strahu, da ne bi pri mogotcu ali bogateu v zamero prišli, pusté svojega otroka v taki službi, ter tako postanejo morilci duš svojih otrok, — in to iz strahu pred ljudmi. — Ali pa drugi stariši dajejo svojim otrokom vso prostost po noči in po dnevi; puščajo jih v slabe tovaršije, med igralce, pijance in plesalce. Vedó, da si otroci tega ne prislužijo, kar zapravijo, vedó, da jim doma kradejo, in skrivno prodajajo; a mesto ostrega svarjenja in tudi šibe jim k večemu kako mehko besedo rekó, in to iz praznega strahu pred otročjo zamero. Nasledek tega pa je: Otroci spridenci, igralci in zapravljevci, ponočnjaki in zapeljivci, — slabi gospodarji — ubožstvo — sramota vasí in sorodstva, pohujšanje cele fare, jok in beraštvo. Vsega tega je kriva — mehkoba — prazen strah pred ljudmi. — Na dalje: Marsikateri gospodar in gospodinja vesta, da dekla vse noči prevasuje, da se hlapec vse noči okoli klati, da vsako žegnanje obere, pa se za božjo službo nikjer ne zmeni; a mesto stopiti ostro na noge in jih resnobno posvariti, pravita: Če mu kaj porečem, ušel mi bode iz službe in me v največem delu pustil samega! Tako zanemarita svojo dolžnost, postaneta sodeležnika in sokrivca ptujih grehov — vse iz strahu pred ljudmi. — Ali pa — marsikateri mladi človek spozna, da njegovo lahkomišelnost, samopašno življenje ne bode imelo srečnega

konca; sklene tudi pri spovedi se poboljšati; vendar ta misel: Če ne grem več v te in te tovaršije, če se te pa te osebe, ali te pa te hiše ognem, porečejo mi, da sem tercijal, ali da sem jim kaj zameril, itd. — in ta misel pelja ga nazaj v stare priložnosti, pa tudi v stare še večje grehe; — vse to pa zavoljo strahu pred ljudmi! — Marsikateri po krčmah, po mestih in somnjih naleti tukaj na brezbožne posvetnjake, ki se za noben post ne zmenijo, drugod na take, ki čez vero in čez cerkev in duhovne udrihajo; pa v strahu, da ne bi kakega zasramovanja in zaničevanja preslišal, zataji še on svoje krščansko ime, postane prelomljevalec postnih in zdržnih dni, postane zaničevalec in zasmehovalec svoje vere in svoje cerkve; — vse to in enako izvira iz strahu pred ljudmi. — Marsikateri župan v svoji soseski dobro vé, da se v tej in tej hiši pohujšanje godi z življenjem divjega zakona, dobro vé, da se v tej in tej krčmi čez uro in celó do belega dné igra in toči in potepuhom potuha daje; a si misli: Če kaj rečem, ali briča ali žandarma tje pošljem, nastala bode zamera in sovrašтво; eden me lahko požge, drugi mi doma ali na polji ali v nogradu naredi lahko veliko škode. In tako strah pred ljudmi ostane kriv greha in pohujšanja celih sosesk; ali zraven pa tudi lastnega strašnega odgovora pred Bogom.

Vsem tem in enacim kliče prerok Izaija: *Kdo si ti, da bi se bal umrljivega človeka, kateri se bo ravno tako posušil, kakor seno? In pozabil si na Gospoda, svojega stvarnika, kateri je nebesa razprostrl in zemljo utrdil.* (51, 12. 13.) Te prerokove besede zaznamovajo vso hudobijo strahu pred ljudmi. Premislimo namreč najprej, kdo da smo mi, da bi se dali od strahu pred ljudmi zmotiti. Kajne mi smo kristijani — ali kakor sv. Peter pravi: *Izvoljeni rod, kraljevo ljudstvo, pridobljen narod, da oznamujemo lastnosti tega, ki nas je poklical iz teme v svojo prečudno luč.* (I. 2, 9.) Kamor se ozremo, imamo ko kristijani vse polno dokazov božjega usmiljenja. Hiše božje, kjer prebiva naš Bog in Zveličar, krstni kamni, kjer smo bili prerojeni in očiščeni, spovednice, kjer se lahko z Bogom spravimo, oltarji, kjer se nam ponuja kruh večnega življenja; vse to in drugo nam kliče, da nas je Gospod po prerokovih besedah ljubil z večno ljubeznijo. Ali pa mar ta ljubezen ne zasluži naše nasprotno ljubezni in naše zvestobe ravno v tisti meri, v kateri nam je on razodel svoje usmiljenje? Da, ako bi za naših časov vstali novi trinogi, novi Neroni in novi Dioklecijani, in nas tirali pred sodnje stole, na tezalnice, zažgane grmade in razbeljene ražnje, neomahljivi bi morali stati in z apostelnom govoriti, da se evangelija ne sramujemo, in smo pri-

pravljene zanj prelitati svojo kri. Da, to spričujemo, kolikorkrat si znamenje sv. križa na čelu, na ustih in na sreci vtisnemo. — Iz tega pa izmerite nezvestobo in nehvaležnost takega kristijana, ki iz strahu pred ljudmi svojega Boga v nebesih zataji! — In to zaradi revnega umrljivega človeka, zaradi ubogega pozemeljskega črva, čigar moč, oblast ali bogastvo je od danes do jutri, ali pa še zaradi takega, ki je v očeh vseh poštenih ljudi zavoljo krivic ali nesramnost gnjusoba, da vse s prstom za njim kaže; — in takega naj bi se bali? takemu za ljubo Boga zatajili? Kolika nespamet človeških otrok! Mislite si, da vidite otroka iti čez brv, kateremu nasproti pride gos, ki proti njemu zeva in reglja; otrok pa bi se te goske tako ustrašil, da bi z brvi v vodo skočil in utonil! Ali ne bi bila to največa nespamet, ker goska vendar mu ne more nič žalega storiti? Ravno tak trap je tisti, ki iz strahu pred ljudmi svojo dušo v največo nevarnost večnega pogubljenja postavi. Zakaj katera človeška moč nam more škodovati, ako se Bog za nas vojskuje? *Ako je Bog z nami*, vprašuje apostelj, *kdo je zoper nas?* Kaj ne, sveta jeza nas mora sprehajati, ako slišimo, da je trdovratno judovsko ljudstvo takrat, ko jim je Pilat na izber dal, da naj jim izpusti Jezusa ali pa ubijaleca in roparja Barabo, da so za tega hudodelnika prosili; za Jezusa pa, kateri jim je toliko dobrot skazal in toliko bolnikov ozdravil in čudežev storil, za svojega največjega dobrotnika pa niso imeli niti pomilovalne besede, ampak so z divjim glasom kričali: križaj, križaj ga! Njegova kri itd. A ravno to sveto jezo moramo izreči nad tistim, ki iz strahu pred ljudmi zataji svojega Boga in v pogubljenje izda svojo dušo in dušo svojega brata, dušo svojega otroka ali svojega varovanca in gojenca, katero bode pravični sodnik tirjal sodnji dan iz njegovih rok. Takrat namreč izpolnile se bodo besede Kristusove, katere govori rekoč: *Kdor mene zataji pred ljudmi, ga bom tudi jaz zatajil pred svojim Očetom, ki je v nebesih.* (Mat. 10, 32.) Amen.

Matija Torkar.

Tretja nedelja po veliki noči.

I. Cerkveno leto. — XIX. Katoliška cerkev oznanuje nauke Jezusove, katere radi poslušajmo!

Gospod, pomnoži nam vero! I. Kor. 17, 5.

Preljubi, prosim vas kakor tujce in popotnike, držite se mesenih želj, katere se vojskujejo zoper dušo; imejte lepo življenje med

neverniki, da ko vas obrekujejo kakor hudodelnike, vidijo vaša dobra dela in časté Boga ob dnevu obiskanja. (2. Pet. 11.) S temi besedami v današnjem berilu opominja sv. Peter svoje verne, naj pač nikar ne pozabijo nikoli, da svet ni naša prava domovina, da smo na zemlji le tuje in popotniki, ki še le iščemo pravega doma. Srca svojega toraj, glejmo, da ne darujemo slepilnemu svetu, ki nam moti pogled v prihodnost in nam često prikriva naš pravi namen. — Kakor Jezus govori o sebi danes v sv. evangeliji: *Še malo in me ne bote videli,* to velja o vsakem človeku, le malo časa in človeka-popotnika več ne vidimo, izginil nam je izpred oči v neskončno večnost.

Vendar človek rad pozabi te resnice, treba mu koga, ki ga vedno spominja na to, ki mu kaže njegov pravi namen. Za tega opominjevalca poskrbel je naš Izveličar, ko je vstanovil sveto cerkev in ji izročil vse svoje nauke in svoje milosti, da z njimi ljudi vodi skozi časno življenje v nebeško veselje. Zato sveta cerkev od svojega začetka pa do danes oznanuje Jezusove nauke in deli njegove zakramente, da ljudje tuje in popotniki ne oslabé, ne zgrešé pravega pota v svojo večno domovino.

Nauki toraj, katere oznanuje sv. cerkev, nauki so Jezusovi, nauki so božji, katere smo dolžni verovati. To važno resnico si danes oglejmo, da se nam ne bo zastonj ali celo v naše pogubljenje oznanovala beseda božja.

1. Od mrtvih vstali Izveličar vstanovil je, kakor smo slišali, pred svojim vnebohodom svojo cerkev, postavil ji vidnega poglavarja, v pomoč mu izročil druge apostole in učence, da vladajo in vodijo sveto cerkev. Ob enem pa je izročil svojim učencem svojo božjo besedo, to je resnice, katere je on živeč na svetu učil in razlagal. Beseda božja ali razodenje je poleg milosti najdražje darilo, katero nam je Bog naklonil. Beseda božja nas uči, da spoznavamo Boga, da vemo, zakaj je Bog vstvaril svet, kak namen da imamo; kaže nam nasledke izvirnega greha, pojasnjuje, kako je bilo potrebno, da nas je Kristus odrešil in podaja pomočkov, s katerimi Boga častimo in sebe osrečujemo.

V začetku je Bog sam govoril ljudem, pozneje so ljudem v njegovem imenu govorili preroki; ko so se pa dopolnili časi, prišel je Sin božji na svet, da je dopolnil razodenje. Tri cela leta je učil svoje ljudstvo nebeške nauke, učil tako poljudno in lahkoumevno, da je bilo tudi najpriprostejšim ljudem vse jasno. Učenci njegovi, katerim je hotel izročiti svoj nauk, prejemale so še posebna vodila, katerih

pa pred vstajenjem Gospodovim niso razumeli. Toda po vstajenju Gospodovem so jim bile vse skrivnosti jasne in tedaj so jim posebno veljale besede Jezusove: *Ne imenujem vas več hlapcev, marveč prijatelje svoje, ker sem vam povedal vse, kar sem slišal pri svojem Očetu.* (Jan. 15, 15.)

Tako božja beseda človeku pojasnuje božje skrivnosti, katerih bi nikdar ne umela človeška pamet. In človek, ki se vklanja božji besedi, prejme krepost, božjo čednost — sveto vero, najdražji zaklad, brez katerega človeku ni mogoče Bogu dopasti. Vera je vez, ki druží Boga in človeka, ki vodi človeka k Bogu. Zato pravi Jezus pred svojim vnebohodom: *Kdor veruje in je krščen, bo izvlečan; kdor pa ne veruje, bo pogubljen.* (Mark. 16, 16.)

2. Verovati toraj je naša dolžnost, Bog jo tirja od nas strogo. Toda to za nas ni pretežko. Zakaj ako smo prepričani, da so nauki, katere nam oznanuje sveta cerkev, res božji nauki, tedaj nam vera ne bo pretežka, ker Bogu treba da smo v vsem pokorni. In da so ti nauki res božji, da je bil Kristus, ki jih je učil, res Sin božji, tega Jezus ni le govoril, on je to tudi spričal s čudeži. — Jezus ni tirjal slepe vere od svojih poslušalcev, on jim je kazal na svoje čudeže. *Dela, katera izvršujem, spričujejo o meni.* (Jan. 5, 36.) *Ako meni nečete verjeti, verjemite mojim delom!* (Jan. 10, 38.)

In na kaka dela se sklicuje Jezus? — Ko pošlje Janez Krstnik svoja učenca vprašat Jezusa: *Ali si ti tisti, ki ima priti, ali naj družega čakamo?* tedaj Jezus ni začel dokazovati, da je res on Odrešenik, da so o njem prerokovali preroki, ampak rekel jima je: *Pojdita in povejta Janezu, kar sta videla in slišala: Slepí vidijo, hromi hodijo, gobovi so očiščeni, gluhi slišijo, mrtvi vstajajo, in ubogim se oznanuje evangelij.* (Luk. 7, 22.)

Jezus je toraj poprej pokazal s svojimi čudovitimi deli, da je gospodar naravi, da mu je toraj vse podložno, da dela, kakor tak, ki ima moč in potem je še-le govoril kakor tak, ki ima oblast, potem je še-le tirjal od ljudi, da naj verujejo, da je on Odrešenik, Kristus, Sin živega Boga.

O kako verodostojna so njegova pričevanja! (Ps. 92, 5.) Komu bomo verjeli, ako ne verujemo Jezusu? In ravno to bo najhujša obsodba za one trdovratne ljudi, ki vedó za vse čudeže Jezusove in se v svojem napuhu vendar-le nečejo vklanjati besedi božji. Ko bi ne bil čudežev delal med njimi, kakoršnih ni še nikdo delal, bi ne imeli nobenega greha. (Jan. 15, 24.) Ker pa so bili priče njegovih čudežev in so

vendar ostali trdovratni, zato zanje ni več nobenega izgovora: *Kdor ne veruje, bo pogubljen.*

3. Toda v malo dneh Jezus zapusti zemljo in čudeži, katere je On delal, bodo nehali; ali bo potem beseda božja brez spričevanja? Nikakor ne! Ker vso oblast, katero je On imel, izročil je tudi svojim apostolom, toraj tudi oblast čudeže delati. Ko namreč pred svojo ločitvijo reče Jezus svojim apostolom: Pojdite po vsem svetu in oznanujte evangelij vsem stvarjem! jih potolaži, naj se ne vstrašijo in boječi ne povprašujejo kakor nekdanj Mojzes, kako da hoče ljudem pokazati, da ga je res Bog poslal, ker jim reče: *Tistim pa, ki bodo verovali, sledili bodo čudeži; v mojem imenu bodo izganjali hudiče, govorili v novih jezikih, kače bodo prijemali, in če bodo kaj strupenega pili, jim ne bo škodovalo; na bolnike bodo pokladali roke in ozdravljeni bodo.* (Mark. 16, 17. 18.)

S temi besedami je Jezus tudi apostolom dal dar čudeže delati in spričevati, da ti nauki, ki jih oznanujejo, niso človeški, ampak božji nauki. In isto oblast, katero so imeli apostoli, ima sedaj sveta cerkev. Zgodovina njena nam spričuje, da je cerkev v vseh časih potrjevala s čudeži, da beseda, katero ona svetu oznanuje, ni njena, temveč božja beseda. Ni čuda, saj je rekel Jezus pred svojim trpljenjem: *Kdor veruje va-me, ta bo izvrševal dela, katera jaz vršim, in on bo izvrševal še večja kakor ta.* (Jan. 14, 12.)

Tako toraj Bog vse čase potrjuje svojo božjo besedo s čudeži. Dovolj bi bilo sicer za nas, ko bi vedeli, da nam Bog govori; kakor stvari njegove poslušati bi morali radostni njegove nauke, toda on nam potrjuje tudi s čudeži, da so resnični nauki njegovi. Kdo bi toraj ne veroval?

In vendar! Koliko je tudi kristijanov, ki nečejo poslušati božje besede, ki ne verjamejo Jezusovim naukom. Koliko jih je, ki v svoji slepoti pravijo, da je vse le izmišljeno, kar nam duhovni oznanujejo po cerkvah, da je to le človeška beseda. O pač o takih veljajo besede Jezusove, ki pravijo: *Oči imajo, pa ne vidijo, ušesa imajo, pa ne slišijo.* Take bodo zadele strašne besede Jezusove: *Kdor ne veruje, bo pogubljen*, ker umrli bodo trdovratni v svojih grehah, ki so zavrgli preširni toliko ponujanih milosti.

4. Pred svojim vnebohodom je toraj Jezus izročil apostolom in po njih katoliški cerkvi oblast, oznanovati besedo božjo. Na koga se toraj cerkev opira pri tem svetem opravilu? Na Jezusa, ki je vogelni kamen svete cerkve. On namreč je poslal apostole med ljudi, rekoč: *Pojdite po vsem svetu in učite vse narode!* in je pristavil tem be-

sedam: *Glejte, jaz ostanem pri vas vse dni do konca sveta!* S tem je obljubil cerkvi, da je nikdar ne zapusti. In te svoje besede on spolnuje do danes. Katoliška cerkev tedaj v Jezusovi moči oznanuje njegove božje nauke. In to se kaže tudi v vseh časih. Koliko krivover je bilo že na svetu skozi 19 stoletij; imele so učene in zgovorne zagovornike, bogate in mogočne podpornike in upati je bilo za trdno, da se ohranijo in utrdé, toda kamenček je priletel iz vrha gore in porušila se je mogočna zgradba, razpadla je kriva vera, ker je vzela laž namestu resnice za svojo podlago. In če se je ktera ohranila, v teku stoletij skoro sama sebe več ne pozna, toliko je spremenila svoje nauke. Nauk katoliške cerkve pa je danes isti, kakoršnega je podajal Jezus apostolom, kakoršnega je učila cerkev v prvih stoletjih, nauk božji, ki se ne spreminja. Jezus, ki v svoji cerkvi nevidno prebiva vse dni do konca sveta, skrbi, da hrani cerkev njegov nauk čist in nepokvarjen. Zato je po volji božji katoliška cerkev nezmotljiva. Zato se njen poglavar sveti Oče, kadar sam ali pa v zvezi obdan od svojih škofov določuje kak verski nauk, ne more nikdar zmotiti, ker ga vodi sv. Duh, da vselej nezmotljivo in čisto versko resnice uči in določuje.

5. Kako dragocen zaklad je toraj beseda božja, katero nam dan za dnevom oznanuje katoliška cerkev; skrbimo toraj, da z živo vero poslušamo nauke svete cerkve, ki nam jih pojasnuje v naše izveličanje; prosimo zato večkrat Gospoda, kakor nekdanji apostoli: *Gospod, pomnoži nam vero!* (I. Kor. 17, 5). To molitev moramo ponavljati posebno v naših časih, ko toliko ljudi živi brez vse vere na svetu, ki zapeljani le to sprejmejo, kar spoznajo s svojo omejeno pametjo. Ne pozabimo, da ste vera in pamet obe od Boga in da le kdor vero in pamet Bogu daruje, da le tak Bogu pravo pokorščino skazuje, kakor je to v vseh rečeh spolnoval sv. Jožef, čegar varstveni praznik sveta cerkev vsako leto obhaja uprav današnje tretjo nedeljo po Veliki noči. Sedaj se ga sicer tudi spominjamo vsako leto 19. marcija s posebnim praznikom, kjer slavimo njegove vrlíne; danes nam pa sveta cerkev stavi pred oči sv. Jožefa bolj kakor varuha vernikov in v znamenje hvaležnosti obhaja njegov spomin.

Češčenje sv. Jožefa se množi posebno v novejših časih. Pij IX je pri sv. Jožefu v hudih časih l. 1847 iskal zavetja in 10. septembra ukazal, da naj se ta praznik obhaja po vesoljnem svetu. Po vsi pravici se je obrnil pobožni papež do sv. Jožefa, saj je Bog njemu izročil najljubše na svetu svojega Sina in njegovo mater v varstvo, saj ga sedaj cerkev v obrednih pesmih slavi, da: *Nebeščanov si Jožef, kras, nam upanje v življenju trdno, podpora krepka vsemu svetu!*

In vsa ta hvala gre sv. Jožefu, katerega zato sv. pismo imenuje *pravičnega*. Ne moremo si predočiti v tem kratkem času vseh čednosti sv. Jožefa, le njegovo živo vero v besedo božjo bi vam rad pokazal, da bi ga tudi vi toliko raje posnemali in verovali besedi božji. V temni noči zadoni Jožefu glas angeljev: *Vstani, vzemi Dete in njegovo mater in beži v Egipt!* In Jožef vstane, in stori brez premiselnosti, kar mu je angelj ukazal. S tem nam je Jožef prelep vzgled, kako je treba tudi nam ročno izpolnovati besedo božjo, ki jo slišimo po njegovih namestnikih. Za Jožefa ni bilo lahko in prijetno v temni noči zapustiti domače ognjišče in se z družino podati na daljno pot v tuje neznane kraje. Toda na vse to Jožef mislil ni: njemu je zvenel le glas angeljev po ušesih in voljo božjo spolnovati, razodeto mu po angelju, to je bila Jožefu prva in najviša zapoved.

Na njem vidimo, da se res spolnujejo besede svetega pisma: *Pravični moj živi iz vere.*

Kristijani, posnemajmo ta prelepi vzgled, poslušajmo in spolnujmo radi besedo božjo, katero nam oznanjuje nezmotljiva katoliška cerkev po svojih duhovnih, da nam bodo besede njene teknile v večno življenje.

Ponižno vdani, polni žive vere zatrjujmo Gospodu, rekoč: *Beseda Tvoja je luč mojim nogam in svetilo mojim potom!* Amen.

Andr. Kalan.

2. Kako gleda Bog ljudi in kako ljudje Boga.

Jan. 16, 19.

Vvod. Dvojna je Jezusova obljuba: *Vi me boste videli — in jaz vas bom spet videl.* (Jan. 16, 19. 22.) S tako obljubo tolaži Jezus učence . . . In res ima silno veliko tolažilnega in podučnega v sebi resnica: kako Bog ljudi gleda, in kako gledajo ljudje Boga. Vprašanje — zares vredno našega premisleka.

Izpeljava. I. Ljudje vidijo Boga raznovrstno:

1. V življenji ga gledamo v luči sv. vere, sicer ne še od obličja do obličja, vendar v toliki svitlobi, da ga lahko spoznamo in ljubimo.

a) Boga vidimo v prekrasnem stvarjenju: jasno nebo z milijoni velikih svetov nam ga oznanja; zemlja z vsem, kar ima živega in neživega, nam pred oči stavi njegovo modrost in dobrotu, zlasti pa je človek podoba njegova, — če tudi ne gleda Boga s telesnim očesom, lahko vidi z dušnim očesom premilo roko njegovo, ki ga vodi zdaj po poti sreče, zdaj po trnjevi stezi trpljenja . . .

b) Vidimo ga v sv. cerkvi, kjer Jezus takorekoč ponavlja vse, kar je nekdaj na zemlji storil v naše odrešenje: o božiči kot malo dete, med letom poslušamo njegove nauke in z dušnim očesom gledamo njegove čudeže in dela; v postu ga vidimo trpečega, umirajočega, o veliki noči veličastno od smrti vstalega... pri vsaki sv. maši in obhajilu v podobi kruha resnično pričujočega...

2. Ob smrti ga gledamo v nekem predčutji. a) Tako ga je videl Jakob, ko je bil na kamnu zaspal.. Enako ga gledajo pobožni spokorniki, ki v Gospodu zaspijo. Kamen je trda pokora, klini pri lestvici so stopinje čednosti, stranici pa ljubezen do Boga in bližnjega. Kdor si je v življenji ta kamen odbral in tako lestvico napravljal, bo gledal zadnjo uro angelje hiteti v pomoč in Boga, ki bo sprejel njegovo dušo. — b) Sv. Štefan je videl nebo odprto in Jezusa na desnici božji... Tako ga večkrat vidijo svetniki, zlasti nedolžni, kadar se ločijo od sveta, v predčutji nebeške slave in sreče. O kolika tolažba, koliko olajšanje najtežje stopinje!

3. V nebesih ga izvoljeni gledajo v radostnem vživanji. a) Nedolžnim je obljubjeno: *Blagor čistim...* b) Pa tudi pravim spokornikom je sv. Janez v skrivnem razodenji napovedal, da bodo Boga gledali vsi oni, ki so oprali svoja oblačila v krvi Jagnjeta... In ravno to nam je zagotovilo, da bode veselje neizmerno, ker se bomo veselili v Bogu, čigar lepota je neskončna, katere se vekomaj ne bode naveličalo gledati naše oko; z ono radostjo, s katero ga bodemo zagledali prvi dan, gledali ga bomo in vživali na veke.

4. Pri sodbi videli ga bodo vsi od mrtvih vstali. *Glej, pride z oblaki in videlo ga bo vsako oko:* (Raz. 1, 17.) a) gnusobno oko grešnikov, ki so ga prebodli, — kolika groza za prevzetneže, lakomnike... b) poveličano oko pravičnih, — o kolika radost...

II. Kako gleda Bog ljudi. Večkrat se slika Bog v podobi očesa; kajti

1. Bog vidi vse ljudi sploh, ker je vsegaveden in vsega-pričujoč. a) Vera nam pravi: *Z nebes gleda Gospod, on vidi vse človeške otroke.* (Ps. 32, 13.) Sv. Bonaventura: *Ko bi bilo solnce oko, o koliko bi videlo, a božje oko gleda še vse svitlješe.* Zakaj pač tako lahko pozabimo ta temeljni nauk sv. vere? b) Hudobnež govori: *Gospod ne vidi in Bog Jakobov ne vé.* (Ps. 93, 7.) Le premnogi kažejo s svojim zlobnim življenjem, kakor bi res verjeli to grozovito laž! *Li on, ki je oko naredil, ne vidi!?* — Le zato vselej precej ne kaznuje, ker je neskončno usmiljen in prizanašljiv.

2. Pobožne gleda prijazno, z milostljivim očesom vse, kateri so dobre volje. *a)* S koliko radostjo hvali Marija, najnedolžniša, Boga za tak pogled, ko poje: *Ozrl se je na nizkost svoje dekle.* (Luk. 1, 48.) *b)* Milostno je pogledal cestnarja Mateja in ga pridobil; pogledal Petra in ga takoj nagnil k najpopolniji pokori. Tako je zagledal oče zgubljenega sina od daleč in mu hitel naproti . . .

3. Hudobne gleda s strašnim pogledom: *a)* v življenji, da jih pokonča. O Noetovih vrstnikih se bere: *Bog je videl, da je hudobija ljudi velika na zemlji.* (I. Moz. 6, 5.) In temu pogledu sledila je kazen: občni potop! *b)* pri sodbi, da že v njegovih očeh berejo večno obsodbo. Videl je človeka, ki ni imel svatovskega oblačila . . .

4. Zveličane gleda z nepopisljivo ljubeznijo. *a)* S koliko očetovsko prijaznostjo je pogledal oče Jakop svojega sina Jožefa po tako dolgi ločitvi, ker sam pravi: *Zdaj rad umrjem . . .* O kolika radost bode še le takrat, ko nas bode premilo oko Jezusovo pogledalo, ako se v njegovi milosti ločimo: *Spet vas bom videl . . .* *b)* In ta nedopovedljiva prijaznost bo večna: *Vaše srce se bo veselilo in vašega veselja vam ne bode nihče odvzel!*

Konec. Oko navadno imenujejo zrcalo sreča: žalost in veselje, prijaznost in ostrost se najbolj v očesu pokaže. Zato pravi Jezus sam: *Ako je oko čisto, bo vse tvoje telo svitlo.* (Mat. 6, 22.) — Zvesto toraj obračajmo zdaj svoje nedolžno ali vsaj skesano, objokano oko proti Jezusu, da nas bo ob sodbi z milim očesom pogledal in nas ne zavrgel izpred svojega obličja.

God sv. Marka.

Zakaj smo dolžni moliti?

Prosita in se vam bo dalo itd.

Luk. 11, 9.

Današnji svet je zelo velikansko napredoval v znanostih, učenostih in znajdbah, postavim najdel je železnični hlapon, telegraf, telefon, električno luč itd. Ravno tako res je pa tudi, da je v drugih rečeh zastal ali celo opešal; postavim v pobožnosti, v poštenji, v ponižnosti. Posebno pa se opazuje, da nekateri za molitev več ne marajo. In taki so dvojne vrste. Ali se mislijo tako neznano učene, da jim molitve treba ni; ali pa so tako hudobni, da jim molitev več ne diši.

Oboje je žalostno in neopravičeno, kakor izgovori, katere taki imajo. Molitev je pač za otroke, pravijo, za odraslega, učenega se ne spodobi, je poniževalna. Zopet drugi pravijo, da je škoda za čas, ki ga pri molitvi zgubé in ki se drugod boljše porabi. In skušnja nas res tudi uči, da mladenči po šolah, kolikor više pridejo, toliko manj molijo; in da se tudi žali Bog med Slovenci nekateri molitve sramujejo in to posebno taki, ki se med olikane štejejo. Jest pa pravim: Bog nas varuj take olike in gorje svetn, kadar ta rod priraste, katerega olikane matere več moliti ne učé! Še tam se mladenču rado zgodi, da pozneje molitev opušča, ko ga je vendar pobožna mati tako ljubeznjivo moliti učila in k molitvi priganjala; kaj še-le bo iz otroka, katerega olikana mati nikoli ne pokriža, nobene molitve ne uči, pa tudi sama ne moli!

Vsem ugovorom ukljub pa trdim, in tudi dokazati hočem, da je molitev vsem potrebna, in da je vsak moliti dolžan, naj je stanu in starosti, katere hoče. Jaz trdim: Dragi poslušalec moj! ti si moliti dolžan. 1. Ker si človek; 2. ker si kristijan; 3. ker si katoličan; 4. ker si Slovenec!

I. Ljubi poslušalec moj! Ti si moliti dolžan, ker si človek! Dasiravno imamo, kar naše telo zadeva, enake počutke, ude, lastnosti in potrebe, kakor živali; nas pa vendar naša duša z umom in prosto voljo visoko, visoko nad žival povzdiguje. Ko to veliko čast človeško kraljevi prerok premišljuje, poln začudenja zakliče: *Kaj je vendar človek, da se ga spominjaš, in sin človekov, da ga obiskuješ? Le malo si ga znižal pod angelje, s slavo in častjo si ga ovenčal, ter ga postavil čez dela svojih rok. Vse si podvergel njegovim nogam, ovce in goveda vse, vrh tega tudi živali na polji; ptice pod nebom in ribe v morji, ki se sprehajajo po stezah morja!* (Psl. 8, 5—9.)

Posebno pa je še dar govora in jezik človeški, ki nas tako znamenito od živali razločuje. In dar govora, čemu pač nam ga je Stvarnik dal? Seveda zato, da se med saboj razumemo; najbolj pa še zato, da moremo z Bogom govoriti. In to je ravno naša velika čast, da s svojim Bogom moremo govoriti! Kako vesel je podložni, ki jezik svojega kralja razume in se more sam ž njim pogovarjati. In kako bi ne bili mi veseli, pa tudi polni hvaležnosti, ker nam je ljubi Bog tak jezik dal, da ž njim lahko razodevamo svoja srčna čutila do Boga. In tega daru nobena žival nima; ko bi ga pa imela, brez obotavljanja rečem, bi ga gotovo tudi v molitev rabila. — Zdaj

pa pogledajte in premislite človeka, ki dobro in lepo govoriti zna, pa s svojim Bogom, s svojim Stvarnikom, s svojim največim dobrotnikom noče govoriti, in se sramuje moliti! Kaj bote pač rekli o takem človeku? Kaj družega, kakor to, da je živini podoben, da je še grši od živali. Žival ne moli, ker Boga ne pozna in nima govorice; človek pa Boga pozna, in ima dar govora; pa vendar noče z Bogom govoriti! Ti prevzetni olikanec, ti, ki se sramuješ pred jedjo in po jedi moliti, ali si mar kaj več, kakor žival, ki tudi h koritu pride in od korita gre, ne da bi kaj molila? In ti domišljava ženska, ti, ki te je novošegna olika prevzela, da jutranje in večerne molitve več ne opravljaš, ali si kaj bolji, kakor goved, ki se brez molitve vleže in brez molitve vstane? — Toraj je resnično; kolikor bolj se bo molitev opuščala, toliko bolj poživinjeni postanejo ljudje in Bog nas varuj zdivjanega ljudstva, ki moliti več ne zna! Pogledjmo le 100 let nazaj in spomnili se bomo, kaj so bili Francozje brez molitve!

II. Drugič smo moliti dolžni, ker smo kristijani. — Kristijani se pač imenujemo po Kristusu, ki je naš učenik. In on sam je rekel, da je zato prišel na svet, da nam je zgled dal, *Zgled sem vam dal, da tudi vi tako storite, kakor sem jaz vam storil.* (Jan. 13, 15.) In to ne velja le od umivanja nog, ampak od vsega njegovega dejanja po človeški natori. Vemo pa iz sv. evangelijev, kako rad, kako pogosto, kako goreče je Jezus molil. Pa nam je tudi naravnost moliti zapovedal, rekoč: *Prositate, in se vam bo dalo.* (Luk. 11, 9.) In zopet: *Čujte in molite, da v skušnjavo ne padete!* (Mark. 14, 38.) Sveti Ambrož in drugi cerkveni učeniki pa opomnijo, da Jezus ni zato molil, kakor da bi njemu kaj treba bilo, ampak za nas je molil, da bi nam potrebnih milosti sprosil in da nam je zgled dal.

Zdaj pa sami premislite, ljubi moji! ali bi bili mi pravi kristijani, ako bi ne hoteli Jezusa tudi v tem posnemati, ako bi ne hoteli moliti, ali da bi se molitve sramovali? Lep učenec tak, ki noče tega storiti, kar mu učenik veleva in kar učenik sam dela in v zgled postavlja! Prvi kristijani so se posebno tudi v tem spoznali, ker so radi molili, ker so se večkrat, posebno pa ob nedeljah k skupni molitvi shajali. V apostolskem dejanji (2, 42.) namreč beremo, da so bili prvi kristijani stanovitni v nauku aposteljnove in združeni v lomljenji kruha (pri sveti maši) in v molitvah! — In če pogledamo drugoverce, ali celó nevernike in pagane, vidimo, da vsak po svoje molijo. Kinezi molijo po napeljevanji Konfucija, svojega preroka; Brahminci v Indiji opravljajo dolge in težavne molitve; Mohamedani molijo vsaki dan po petkrat;

Judje se klanjajo večkrat na dan Jehovu, obrnjeni proti jutru; le ti kristijan, le ti bi ne molil!? Sram te bodi in kam se bodeš djal na dan sodbe, kadar stopiš pred svojega učenika!

3. Tretjič smo dolžni moliti, ker smo katoličani. — Pravi Kristusov Duh veje le v katoliški cerkvi, kakor tudi le ona njegovo vero čisto in neskaljeno ohranjuje in uči. Katoliška cerkev je tista čudna naprava, ki nam Kristusa vedno živega in delajočega predstavlja. Katoliška cerkev je skrivnostno telo, čigar udje smo katoliški kristijani, glava pa nam je Kristus sam, kakor prelepo piše sv. Pavel Rimljanom (12, 4—5.): *Kakor imamo v enem telesu veliko udov, vsi udje pa nimajo ravno tistega opravila; tako nas je veliko eno telo v Kristusu, sleherni pa smo eden drugzega udje!* — In ravno ta naša zveza nas priganja, da eden za drugzega molimo, kakor nas opominja sv. apostol Jakob (5, 16.): *Molite eden za drugzega, da bote ohranjeni (zveličani)!* Kako nas ravno ta misel krepi in povzdiguje, ko vemo, da smo z vsemi katoličani po celem svetu v molitvi zvezani, da se pri vsaki sv. maši za vse ude katoliške cerkve daruje, da cerkev za vse svoje otroke moli. Katoličani v drugih krajih sveta molijo za nas; moramo pa tudi mi za svoje po svetu razkropljene brate moliti. Ko je bil sv. Peter v ječi zaprt, je cerkev neprenehoma zanj k Bogu molila! (Dj. apst. 12, 5.) In sv. Pavel se v vsakem listu kristijanom v molitev priporoča, pa tudi zatrjuje, da se jih tudi on v molitvi spominja! Mi toraj nismo pravi katoličani, ako radi ne molimo, ako eden za drugzega ne molimo!

4. Četrtič smo dolžni moliti, ker smo Slovenci. Posebni znak našega ljudstva je bil od nekdanj ta, da so naši predniki radi molili; in skoraj bi rekel, da je pobožnost slovenskemu ljudstvu že po krvi prirojena. Naše ljudstvo ima marsikaj napak, to pa se mu mora pustiti, da je od nekdanj rado molilo in na božja pota hodilo. Če tudi v onih davnih časih ni bilo železnic, če tudi je bilo popotovanje nevarno, vendar slišimo in beremo, da so naši pobožni prededje prav pogosto hodili na Božjo pot v Rim, v Padovo, v Kolin. In dandanašnji? — No sedaj je tudi v tem marsikaj drugače; in tudi v tem se je na slabše obrnilo. Tista znana pobožnost starih Slovencev se vedno bolj zgublja. Prav da se zavedate svojega slovenskega rodu, da se s ponosom Slovence imenujete; potem pa se tudi nikar ne sramujte slovenske pobožnosti. — Ko bi naši slovenski predniki zdaj vstali, jezik naš bi morda še spoznali, ali nekdanje pobožnosti bi zastoj iskali! — Sram te bodi, da si Slovenec, pa še ob nedeljah za cerkev ne maraš ali zunaj cerkve postajaš, namesto da bi v goreči molitvi svojega

Boga častil! Sram te bodi, da si Slovenka, pa se molitve ogibaš, v cerkvi se dolgočasiš in raje na ples ko na božjo pot greš!!

Pa kaj bi še dalje govoril! Ljubi poslušalci moji! Mi bi morali zatajiti svojo naturo, pozabiti svoj rod, in zavreči svojo čast, ako bi moliti ne hotli, ako bi molitev opuščali in brez vzroka zanemarjali! Mi bi zatajili človeško čast in naturo, in bi se storili živini enake, če bi več ne molili! Mi bi zatajili svojo vero in zaničevali svojega božjega učenika, ko bi ne hoteli več moliti. Mi bi brez molitve ne bili pravi katoličani, ker nas le molitev posebno med seboj veže. Mi bi pa tudi ne bili brez molitve pravi Slovenci, ker so nam naši predniki posebno gorečnost pri molitvi v zgled in spomin zapustili. — Toraj naj vsak tu pričujočih resno še enkrat premisli, kar sem danes rekel; tisti, kdor je do zdaj rad molil, naj v prihodnje še raje moli in se molitve nikdar ne sramuje. Kdor pa do zdaj ni rad molil ali se je molitve sramoval, naj se v prihodnje poboljša. Vsak tu pričujočih pa naj ne zapusti danes te cerkve, da bi trdno ne sklenil in odločno ne rekel: Moliti hočem, ker sem človek; moliti hočem, ker sem kristijan; moliti hočem, ker sem katoličan; moliti hočem, ker sem Slovenec! Amen.

Jan. Ažman.

Četrta nedelja po veliki noči.

Cerkveno leto. — XX. Jezus je vstanovil v katoliški cerkvi svete zakramente, katere radi in vredno prejemo!

Vsak dober dar in vsako popolno darilo
je od zgoraj. Jak. 1, 17.

Vsak dober dar in vsako popolno darilo je od zgoraj in pride od Očeta svetlobe, pri katerem ni spreobrnjenja in tudi ne sence kake spremenljivosti, tako govori svojim vernim sv. Jakob v današnjem listu in tudi nam v tem kaže, da vse, kar smo in kar imamo, prejeli smo v dar od Očeta svetlobe. Največji dar pa, ki smo ga prejeli iz nebes, je edinorojeni Sin božji Jezus Kristus, ker Izveličar nas je odrešil, on nas je mrtve *rodil z besedo resnice, da smo nekakošne prvine njegovih stvari.* — Besedo resnice, božjo besedo, katero nam je Kristus oznanoval, izročil je pred svojim vnebohodom katoliški cerkvi in zato cerkev po duhovnih, namestnikih božjih, oznanuje v Kristusovem

imenu besede: resnice po vsem svetu, držeč se ukaza Gospodovega: *Pojdite po vsem svetu in učite vse narode!*

Tem besedam pa je Kristus pristavil še druge, preimenitne besede, rekoč: *In krščujte jih v imenu Očeta in Sina in sv. Duha*, in jim s tem dal nalogo in oblast ljudstvom deliti sveti krst in jim s tem pot odpirati do drugih svetih zakramentov. Beseda sama namreč človeka še ne izveliča; ne le pravega spoznanja, tudi pomoči, milosti človek potrebuje, ako se hoče večno izveličati in milost božjo nam je Kristus podelil po svetih zakramentih, katere vstanovlja in apostolom pojasnjuje zadnje dneve svojega poveljčanega življenja. Sveti zakramenti so namreč pripomočki, s katerimi se ljudje vdeležujemo neskončnega zaslužnja Jezusovega včlovečenja in njegove smrti; po vidnih znamenjih nam Jezus ponuja v svetih zakramentih nevidno milost božjo v naše posvečenje. In to neskončno oblast: deliti sv. zakramente, izročil je Jezus katoliški cerkvi. To važno resnico danes premislimo: Jezus je izročil katoliški cerkvi oblast deliti sv. zakramente, katere radi in vredno prejemajmo!

1. Izveličar naš postavil je sedem svetih zakramentov. Število sedem se večkrat ponavlja pri važnih in svetih zadevah. Teden, ki je neka podoba vstvarjenja sveta, razdeljen je na sedem dni . . . Sin božji, večna Modrost Očetova, napoveduje nam že v starem zavetu, da si bo zidal hišo, sveto cerkev, ki bo slonela na sedmerih stebrih. (Pregov. 9, 1.) V Mojzesovem šotoru zaveze, ki je bil podoba svete cerkve, svetil se je sedmoročni svetilnik. (II. Moz. 25, 37.) Ko je gledal sv. Janez nebesa odprta, videl je Odrešenika obdanega od sedem svetnikov, v rokah mu sedem zvezd; v podobi zmagoslavnega Jagnjeta gledal je na njem sedem rogov, znamenje njegove moči in sedem oči, znamenje njegove neskončne vednosti. (Razod. 5, 6.) Poleg njega so bile bukve zapečatenene s sedmimi pečati in pred prestolom njegovim gledal je učence sedmero blaženih duhov, kakor sedmero svetilnic gorečih, ki so vedno pripravljene najmanjše njegovo povelje oznaniti stvarjem do pokrajin zemlje.

Pomenljivo toraj in skrivnostno je to število pri sv. zakramentih. Ni je nobene dušne potrebe, kateri bi ne našli pomoči v sv. zakramentih. Vsemu zadostujejo sedmeri zakramenti. Sv. krst in sv. pokora, zakramenta mrtvih, nas na duši mrtve oživita v duhovno življenje; sv. birma, sv. rešnje Telo in sv. poslednje olje nam ohranjajo in krepijo čeznatorno življenje; po mašnikovem posvečenju in po zakonu

pa skrbi Bog, da se opravlja v cerkvi služba božja in da se množi in razširja število kristijanov.

2. Primerno se mi zdi, da si v velikonočni dôbi, ko je Jezus postavljaj in pojasnjeval svete zakramente, tudi mi vsaj nekoliko ogledamo neskončno milost, ki nam dohaja po svetih zakramentih, da jih raje in s toliko večim pridom prejemamo.

a) Sv. krst se nam v velikonočni dôbi kaže v posebni krasoti. Saj so nam še pred očmi novi krščenci, ki so od velike sabote pa do sabote pred belo nedeljo kazali v belih oblačilih čistost svoje duše, ki so jo dosegli po svetem krstu, saj so razveseljevali sveto cerkev, kakor človeka razveseljujejo zgodnje pomladne bele cvetke.

Sv. krst je prvi in najpotrebnejši zakrament, zato pravi Kristus: *Ako kdo ni preroden v vodi in sv. Duhu, ne more priti v božje kraljestvo.* (Jan. 3, 5.) Zato po svojem vstajenju postavi ta zakrament z besedami: *Pojdite po vsem svetu in učite vse narode in krščujte jih v imenu Očeta in Sina in sv. Duha!* (Mat. 28, 19.) To povelje je bilo potrebno in za ljudi izveličalno, saj: *Kdor veruje in se dá krstiti, bo izveličan.* (Mark. 16, 16.)

Ker je sv. krst najpotrebnejši zakrament, zato je izvolil Jezus tudi najbolj splošno, vsakemu pristopno sredstvo za to — namreč vodo; zato smé vsakdo, tudi če ni duhoven, tudi če ni v milosti božji, celo nevernik, da ima le namen storiti, kar stori sv. cerkev, deliti sv. krst; zato ga že nezavestni otroci prejemajo, zato odraščanim zadostuje krst željá, ako bi ne mogli v nevarnosti biti oblití. Kako modro je vredil in poskrbel naš Gospod, da se vsakdo more vdeležiti milosti sv. krsta! Bodimo mu zato hvaležni in spominjajmo se krsne obljube, da jo hranimo in izpolnjujemo!

b) Po vstajenju se Kristus kmalu prikaže apostolom, jih pozdravi ter dihne vanje, kakor nekda j Bog v mrtvo truplo Adamovo, rekoč: *Premite sv. Duha!* Tedaj jim je podelil sv. Duha in dal s tem podlago drugemu zakramentu sv. birmi, ki naj slabega človeka z milostjo krepi, da, ker je vojska življenje človekovo na zemlji, v tem boju ne omaga.

c) Sv. rešnje Telo je sicer Izveličar postavil že pred svojim trpljenjem, ker je v tesni zvezi; sedaj pa po svojem vstajenju Jezus ta skrivnostni zakrament apostolom pojasnjuje. To je bilo potrebno, ker pri zadnji večerji pač niso bili apostoli pripravni, da bi popolno umeli skrivnost, katero jim je izročal pri zadnji večerji; preveč jih je namreč potrla novica, da bo Kristus jim odvzet, da bo sovražnikom izdan in umorjen.

V tem presv. zakramentu, ki je najsvetejši med vsemi, ker nam ne deli le milosti, ki nas posvečujejo, ampak nam deli delilca vseh milosti in vir vsega posvečenja, Kristusa samega, ker ni le zakrament, ampak je ob enem tudi daritev, ostane Jezus med svojimi vse dni do konca sveta.

Počastimo v znamenje hvaležnosti radi Jezusa v presv. rešnjem Telesu, posebno v velikonočnem času, saj vprav v tem času se božji Izveličar poniža in pride pri sv. obhajilu v srea vernih kristijanov, da jih pokrepčuje, tolaži in vnema za dobra dela. One kristijane pa, ki morda še niso zadostili svoji velikonočni dolžnosti, naj opomni ta prilika, da naj prej ko mogoče izpolnijo svojo dolžnost in naj se ne odtegujejo začetniku življenja, zakaj brez njega mislijo, da živé, pa so mrtvi.

č) Treba toraj, da poprej operejo svoje madeže v zakramentu sv. pokore, katerega je tudi Jezus postavil v tem času. Usmiljenje Jezusovo je vir zakramentu sv. pokore. Izveličar naš je namreč poznal slabost človeško; vedel je, da bo le malo tako srečnih ljudi, ki bi neomadeževano do smrti ohranili svojo krstno nedolžnost; da bodo ljudje padali, smrtno v dušo zadeti po grehih. Ali naj za vse te milijone ne bo nobene rešitve, ker so izgubili krstno nedolžnost? Ali naj bodo prazna nebesa, za katera je Bog vstvaril človeka? Ali naj ne bo nobene zveze več med Stvarnikom in stvarjo? Ne, Jezus v svojem usmiljenju tega ni mogel dovoliti; zato postavi še drug most, ki naj vodi človeka k Bogu in ta most je zakrament sv. pokore. *Katerim boste grehe odpustili, tistim so odpuščeni.* (Jan. 20, 23.) Tako Kristus govori svojim apostolom pred svojim vnebohodom ter postavi s tem zakrament sv. pokore. Bodimo posebno v tem času, ko smo okusili nepopisno radost, katero očuti človeško srce, ki dobi odvezo od svojih grehov in ga neha težiti jarem silnega zadolženja, posebno hvaležni Jezusu, ker nam je vstanovil ta presveti zakrament in je vselej pripravljen nam grehe odpustiti, kaderkoli se mu skesani bližamo in ga prosimo odpuščanja. Za to največo dobroto hvalimo Boga z Davidom kraljem: *Hvali, duša moja, Gospoda in nikar ne pozabi vseh njegovih dobrot; ker odpušča ti vse grehe, ozdravlja ti vse slabosti; oteva pogina tvoje življenje in te venča z milostjo in usmiljenjem . . . Usmiljenje Gospodovo je od vekomaj do vekomaj nad onimi, ki se ga bojé.* (Ps. 102, 2—4. 17.)

Ni čuda zato, da je satan vse poskusil, da bi odtujil ljudem ta sv. zakrament; vzbujal je krivoverce, vnel razuzdance, da so se z lažjo, zvijačo in silo vzdigovali zoper zakrament sv. pokore, toda

zastonj, kakor ob Kristusovem času, tako tudi še sedaj kristijani poslušajo glas Gospodov: *Pojdite in skažite se duhovnom!* (Luk. 17, 14.)

d) Tako Izveličar skrbi za naše dušno življenje; toda on nas ne pozabi, ko se bliža naše življenje svojemu koncu. Ko bolnik zapuščen od vseh leži na smrti postelji, ko ga bega strah pred smrtjo in sodbo, tedaj ga zopet Jezus krepča in tolaži z zakramentom sv. poslednjega olja. Moči je treba človeku, da prestane zadnji boj in ojstro sodbo, zato bolnika duhoven mazili s svetim oljem, zato mu zakrament sv. poslednjega olja izbriše tudi male in skrite grehe, zato bolnika pokrepča na duši in mu je pogosto tudi v telesno zdravje, ako je njegovi duši v izveličanje.

Zato, kristijani, kadar vas napade nevarna smrtna bolezen, prejemajte radi zakrament sv. poslednjega olja, ne bo vam pospešil vaše smrti, pokrepčal vas bo na duši in tudi na telesu čutili bote polajšanje ali celó ozdravljenje, ako je božja volja.

e) Da pa nikdar ne usahnejo studenci, po katerih nam dohajajo milosti sv. zakramentov, zato je postavil Jezus poseben zakrament mašnikovega reda, da drugim deli sv. zakramente. *Kakor je Oče mene poslal, tudi jaz vas pošljem*, tako govori Jezus apostolom. Oče pa ni le poslal svojega Sina na svet, da bi ljudem bil učitelj, ampak da bi jim bil tudi duhoven, to je: srednik med Bogom in človeštvom, zato tudi še dandanes pokladajo škofje, kakor nekdanji apostoli mladeničem roke na glavo ter jih posvečujejo v mašnike, ki naj opravljajo službo med Bogom in ljudmi.

Ker je služba duhovnika tako imenitna, treba, da kristijani svoje duhovne časté kot namestnike Kristusove; ker je služba tako težka, celó angeljskim ramam pretežka, zato naj kristijani za svoje duhovne molijo, da bi zvesto izpolnovali svoje dolžnosti; in ker duhovni živijo s svojimi vernimi v tesni zvezi, ker ž njimi delijo veselje, večkrat pa še žalost, zato naj verniki ljubijo svoje duhovne, kakor skrbne očete in dobre prijatelje v vseh potrebah življenja.

f) Da se pa število kristijanov množi, da se vedno in povsod razširja sv. cerkev, zato je postavil Kristus zakrament svetega zakona, velik zakrament v Kristusu in njegovi cerkvi.

Postavljen je bil zakon že v raju, a ker je vse meso skazilo svojo pot (I. Moz. 6, 12), bil je odstranjen tudi zakon in strašni nasledki tega so se kazali posebno ob prihodu Kristusovem v izmirajoči človeški družbi. Zakon je toraj Kristus, ki je prinesel svetu iz nebes novo življenje, posvetil in postavil kot zakrament. Zveza med možem in ženo bodi sveta, edina in neločljiva, kar je Bog zvezal, naj človek

ne razvezuje! In nasledke svetega zakona nam krasno opisuje cerkveni pisatelj Tertulijan, rekoč: „Kje bi našel besedi, da bi popisal, kako srečen je zakon, katerega sklene cerkev, katerega krepí presveta daritev, potrđi blagoslov, angelji oznanujejo in Oče nebeški odobri? Kako lep je jarem, pod katerim se vklanjata vernika, katera druží isto upanje, ista postava, ista ljubezen? Brata sta, ki služita Gospodu, eno telo in ena duša. Skupno molita, klečita, se postíta; drug drugega podučujeta, opominjata, podpirata. Skupno hodíta v cerkev, ob enem pristopíta k sv. zakramentom, skupne so jima poskušnje, preganjanje in veselje. Med njima ni skrivnosti, nikdar se ne čútita zapuščena in naveličana. Drug drugemu ní treba skrivaj bolnikov obiskovati in revnim pomagati, nikdo drugega ne graja, ako miloščino in darove deli, pobožnih naj nikdo ne ovira. Ní jima treba skrivaj moliti in ne se bati, Bogu očitno in navdušeno hvale dajati. Goreče pojeta psalme hvalo-peve in edino v tem se skušata, kdo da bo Boga lepše povelíchal. To je zveza, ki veseli Kristusa, na katero pošilja svoj mir“.

(Tert. Ad uxorem. Lib. II. cap. IX.)

Kake besede! Kako krasna podoba! Kako živo se čútijo blagi nasledki svetega zakramenta. Da, to je prava krščanska družina, steber časnemu blagostanju, podobna presveti Družini. — Kjer teh nasledkov ní videti, tam so zakonski sami krivi, ker se ne vdeležujejo milosti, ki jim dohajajo po tem zakramentu. In sedanji razpad v človeški družbi ní očitna kazen, ker se tolikrat skrúni zakrament svetega zakona? . . .

Velik je ta zakrament, pa le v Kristusu in njegovi cerkvi, zato naj ljudje, ako hočejo časno in večno srečni biti, edino cerkev poslušajo, kaj jih učí o tej veliki skrivnosti.

Tako vidimo, da je Kristus poskrbel za vse ljudi, da se lahko vdeležujejo vseh milosti, ki jim dotekajo po svetih zakramentih in so v njih stanu posebno potrebni.

3. Kristijani, prejemaĵo toraj radi sv. zakramente, katere je postavil Kristus, prejemaĵo jih vredni, in občútili bomo silno moč, ki verniku dohaja po sv. zakramentih, kakor jo je čútil sv. Peter, mučenec, katerega se cerkev danes spominja.

Milost sv. križa je bila pri Petru mogočna, da je otrok in mladenič med razuzdanimi tovariši ostal nedolžen, da je duhoven z navdušenostjo oznanoval Kristusa Križanega in da je imel le eno željo zanj prelíti svojo kri, katera se mu je verepolnemu tudi izpolnila. Krivoverci namreč so se zakleli, da umoré vnetega zagovornika katoliških resnic. On je vedel za njih naklepe, zato je rekel v Milanu pri pridigi: „Vem, da so krivoverci potrosili veliko denarja, da bi mene

umorili; ali vedó naj, da me ne morejo bolj srečnega storiti, kakor če mi dajo priložnost, da kri prelijem za vero, katero oznanjujem. Za to milost sem dozdam nepreahoma prosil in vselej, kedar povzdignem pri sv. maši presveto Telo Gospoda našega Jezusa Kristusa, prosim ga, naj mi dá umreti za katoliško vero. Toda nikar naj ne mislijo moji sovražniki, da se me rešijo, če me umoré; zakaj po smrti se bom še huje zoper nje vojskoval, nego v svojem življenju.“ — Štirinajst dni potem ga napadejo morilci na potu med Milanom in Komom: eden izmed njih ga mahne dvakrat s sekiro po glavi. Ko se svetnik zgrudi, začne moliti apostolsko vero, pomoči prst v kri, ki mu je vrela iz ran, in zapiše na zemlji besedo: „Verujem!“ in v tem srečen umrje blagi mučenec.

Kristijani, tako govori, tako dela, tako trpi, tako umrje pravični, ki iz vere živi, v katerem deluje milost svetih zakramentov, ki je odmrll svetu, že na zemlji živi edino le Bogu, v Bogu najde tudi svoje plačilo.

Zato prosimo tudi mi danes s sv. cerkvijo: *O Bog, ki vodiš in družiš misli svojih vernih, dodeli svojim ljudstvom, da ljubijo, kar ti ukazuješ in po onem hrepené, kar ti obetaš, da svojih src ne obračajo na minljive posvetne reči, ampak tje, kjer je pravo veselje!* Amen.

Andr. Kalan.

Pogled na slovstvo.

Sveto opravilo očitne službe božje za Lavantinsko škofijo. Po ukazu knezoškofijskega ordinarijata. V Mariboru 1887. Natisnila tiskarna sv. Cirila. Strani 244 vél. osm.

To „opravilo“ (menda novi, popravljeni natis) je službena knjiga Lavantinske vladikovine, namenjena duhovnim pastirjem, da jo rabijo deloma pri javni božji službi, deloma pri zasebnih ljudskih pobožnostih. Vsebina je razdeljena na tri glavne dele. Prvi del podaja duhovniku molitve pri očitni božji službi in o raznih drugih priložnostih, n. pr.: molitve pred in po krščanskem nauku, božje čednosti, očitno spoved, kesanje, krstno obljubo, litanije vseh svetnikov, lavretanske, presv. Imena Jezusovega, molitve za razne praznike in ob posebnih potrebah, sv. rožni venec, križev pot, molitve za odpustke, litanije v čast trpljenja Kristusovega, presv. rešnjega Telesa in presv. Sreca Jezusovega. — Drugi del obsega molitve in pobožnosti za šolarje, n. pr. molitev pred in po katehetskem poduku, ob začetku in ob koncu šolskega leta, molitve pri spovedi in sv. obhajilu, pobožnost prvega sv. obhajila itd. — Prav posebno nam dopada vsebina tretjega dela, t. j. oznanilo svetih časov in praznikov cerkvenega leta, tu se podaja duhovnim pastirjem navod, kako naj kratko in jedrno svojim faranom oznanujejo z lece posamezne čase cerkvenega leta, zapovedane praznike in še druge imenitnejše godove pa bogočastna opravila. Vsakozi jasno in določno je povedano, kaj pomenijo posamezni sv. časi

in prazniki katoliške cerkve, in kako naj jih obhajajo verniki, da so jim v izveščanje. Ob dnevih, na katere imajo po Slovenskem dobro znane in zelo razširjene cerkvene bratovščine, n. pr. brezmadežnega spočetja, sv. Jožefa, presv. rešnjega Telesa, Cirila in Metoda, Mohora in Fortunata . . . svoje praznike, pojasnuje duhovni pastir namen dotične bratovščine, dolžnosti in duhovne dobrote udov itd. Kaj krasnega, jako praktičnega se nam zdé ta oznanila. So nekake prav kratke liturgične pridige. Naj bi tudi pri nas duhovniki segli po njih, ter jih tu in tam kaj spremenjene ali razširjene začeli rabiti za oznanitev raznih godov in praznikov. Ako to v novo oznanilno knjižico spredaj spiše duhovni pastir, ni mu treba leto za letom istega vpisavati. — Dodatek podaja sv. mašo „očividno razlagano“. Tudi to je nam kaj novega. „Očividno razlaganje“ sv. maše je namreč v tem, da gré eden duhovnih pastirjev na leco, drugi pa se vstopi pred altar, h kateremu se pripravijo kelih, misal in mašna oblačila. Duhovnik na leci začne po navodu te knjige razlagati sv. mašo, in kar pové, tisto pokaže mašnik pred altarjem: obleče se in polagoma po razlaganji služi sv. mašo. Duhovnik napové z lece prvo latinsko besedo molitve, mašnik pred altarjem pa jo tiho moli, in duhovnik na leci med tem to posloveni. Mašnik pred altarjem toliko počakuje, da se na leci dotično razloži. V treh nedeljah je končano tako nazorno razlaganje sv. maše. Prvo nedeljo se razlaga do „vere“, potem stopi duhovnik z lece, in sv. maša se dalje služi po navadi. Drugo nedeljo se sv. maša začne po navadi in opravi do „vere“; potem umolknejo orglje, in duhovnik z lece ravno tako razlaga dalje do „očenaša“, kar mašnik moli pri altarji; tretjo nedeljo od „očenaša“ do konca. To „očividno razlaganje“ je mesto pridige ob dotičnih treh zaporednih nedeljah.

Jako lična, bi rekel, krasna je knjigi tudi vnanščina. Papir fin, trden, tisk lep; molitve, ki se mnogokrat rabijo pri božji službi, so natisnjene s prav velikimi, debelimi črkami, da jih brez težave čita tudi staro in bolešno oko. Gotovo so tega „opravila“ prav veseli vsi duhovni pastirji naše bratske dieceze. Dobiva se lepa knjiga v knezoškofijski konzistorijalni pisarni v Mariboru in v „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani ter stane mehko vezana 80 kr., vezana v šagrinu z zlato obrezo glđ. 1.70, po pošti 10 kr. več.

Angelček, otrokom učitelj in prijatelj, IV. zvezek.

Z nekakim strahom, če tudi z zaupanjem začel sem bil izdajati to knjižico za mladino. Bog je blagoslovil skromno delce, ker je našlo mnogo ljubih prijateljev, ki ga blagovoljno širijo med nadobudno mladino našo; a še več si jih želi. Ravno je minulo leto, kar je izšel prvi zvezek, pa je tudi že pošel; v kratkem mu pripravnam drugi natis. Ko za letošnje pirhe pošljem četrty zvezek med svet, želim in prosim njemu in vsim drugim zvezkom enako prijazen vsprejem, kakor ga je imel prvi. — Posebno opozorim gospode, naj se spomnijo „Angelčka“ o priliki prvega svetega obhajila, ker ravno na to prevažno, — da, najvažnišo zadevo v mladostnem življenju, sem se dozdam posebej oziral v vseh zvezkih in oziral se bodem še dalje, zlasti v spodbudnih zgledih in dogodbah, ki sežejo otroku še najbolj do srca. Tudi sicer imajo prijatelji otrok mnogokrat priliko in dobro voljo, malim ljubljencem kaj podariti, pa ne vedo prav, kaj bi dali, — naj jim „Angelček“ pomaga iz zadrege. — Z lepimi podobnicami obilno okrašeni zvezek stane le 12 kr.